

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΧΑΝΙΑ
15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1933

Έτησια συνδρομή Δρχ. 20
Τιμή φύλλου Δρχ. 2.50
Έτος Β' - Δρ. φύλλου 16

Μηνιαίον περιοδικόν εκδιδό-
μενον υπό των μαθητριών
του Γυμνασίου Θηλέων
Χανίων

25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἡ ψυχὴ τῆς Ἑλλάδος ὁ
λόκληρος γενεατίζει σήμε-
ρον πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ ὕψω-
σαν ὁσὰ ἱερὰ, τὰ ὁσὰ τῶν
ἡρώων περὶ θεμελίωσαν
τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθε-
ρίαν καὶ ἐγένοντο παλμὸς
καὶ ἐθνικὸς ὕμνος καὶ φῶς
ἀσβεστον.

Ναί! γενεατίζει ἡ ψυχὴ
κάθε Ἕλληνας ἀναμνη-
σκομένου τὸ ἡρωϊκὸν Σού-
λι, τὸ ἀθάνατον Μεσολό-
γι, τὸ Δραγατσάνι τὸ Χάνι
τῆς Γραβιᾶς καὶ λοιπὰς ἐπο-
ποιίας τοῦ μεγάλου ἀγῶ-
νος, τὰ θαύματα τοῦ ἡρωϊ-
σμοῦ, τῆς καρτερίας καὶ
αὐταπαρνήσεως ἅτινα ἀπη-
τήθησαν ὅπως ὑπάρξῃ σήμε-
ρον Κράτος Ἑλληνικόν.
Καὶ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ταύ-
τῃ ὁραματίζομεθα τὸ μεγα-
λεῖον τοῦ ἀφθάστου ἔπους
ποῦ συνεγείρει ὁλόκληρον
τὸν ἐσωτερικὸν μας κόσ-
μον. Ὁ συνεγερμὸς αὐτὸς
εἶνε ἡ φωνὴ τῆς ἡρωϊκῆς
μας φυλῆς, εἶνε τὸ σάλπι-
σμα ποῦ μᾶς ὁδηγεῖ πρὸ
τῶν μορφῶν ἱερίων, τῶν
ἡμιθέων ἡρώων, οἵτινες διὰ
τοῦ αἵματός των ἐξηγόρα-
σαν τὴν ἐλευθερίαν μας.

Ὑπὲρ ἐκείνων τελευτῶν
σήμερον τὸ πλεόν εὐλαβι-
κὸν μνημόσυνον. Ἡ 25ῃ
Μαρτίου 1821 εἶνε ἓνα σύμ-
βολον φωτεινόν, σύμβολον
τὸ ὁποῖον ζῇ εἰς τὰς ψυχὰς
μας καὶ τὸ ὁποῖον καταυ-
γάζεται ἀπὸ τὸ φῶς τῶν
πολυμνήτων ἡρωϊσμῶν.
Εἶνε τὸ θαῦμα τῆς φυλῆς
ποῦ μᾶς κρατεῖ εἰς μίαν ἐκ-
στασιν. Εἶνε τὸ μεγαλεῖον
ἐνὸς ἀφθάστου ἔπους ποῦ
συνεγείρει ὁλόκληρον τὸν
ἐσωτερικὸν μας κόσμον.
Ἐπετελέσθη μέγα θαῦμα
διότι μία δρᾶξ ἡρώων κατε-
τρόπως πολυαριθμοὺς στρα-

τιάς καὶ ἀπέδωκε τὴν ἐλευ-
θερίαν εἰς λαὸν ἐπὶ αἰῶνας.
δοῦλον Ὁ δαυλὸς τοῦ Κα-
νάρη ἐπεβλήθη εἰς κρα-
ταίαν αὐτοκρατορίαν καὶ
τὴν ἠνάγκασε ν' ἀναγνώ-
ρίσῃ τὴν ἡττάν της. Ὅποιον
μεγαλεῖον καὶ ὁποῖα ἀφθα-
στος δόξα ἡ νίκη νὰ στεφα-
νώσῃ τὰ μέτωπα τῶν μέχρι
τῆς χθὲς δούλων! Ἐκ τῶν
ἐρειπίων ποῦ ἐπεσώρευσε ὁ
πολυετής ἀγὼν ν' ἀναθά-
λῃ ὑψικοσμεν τὸ δένδρον
τῆς ἐλευθερίας καὶ ν' ἀνα-
γεννηθῇ ὡς ὁ φοῖνιξ ἐκ τῆς
τέφρας τοῦ τὸ ἔθνος τὸ
ὁποῖον ἐκαλύπτετο πρὶν
ὑπὸ τοῦ ζοφεροῦ σκότους
τῆς δουλείας!

Πανήγυρις πανηγύρεων
ἡ ἀγία καὶ τρισδεξαμένη
αὕτῃ ἡμέρᾳ. Πληρεῖ τὰς
καρδίας μας ἀγίου ἐνθου-
σιασμοῦ καὶ συγκινήσεως
καὶ ζῇ ἡ ψυχὴ μας ἔστω καὶ
δι' ὀλίγας στιγμὰς τὸν ἡδι-
κὸν κόσμον ἐκείνων εἰ
ὁποῖοι ἐθυσιάσθησαν καὶ ἔ-
πεσαν ὑπὲρ ἐνὸς ἀγῶνος
στεφανωμένου μετὰ τὸν χρυ-
σοῦν φωταστέφανον μιᾶς
αἰωνίας ἀναστάσεως. Τὸ ἐ-
θνικὸν «Χριστὸς ἀνέστη»
σημαίνει σήμερον εἰς τὴν
Ἑλληνικὴν ψυχὴν ὡς μία
χαρμόσυνη κωδωνοκρου-
σία.

ΑΡΤΕΜΙΣ Ν. ΣΓΟΥΡΟΜΑΛΗ
Τάξις ΣΤ'.

Ἡ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

Πολλὰ παιδιὰ ἠκούσαμεν νὰ
παροπνοοῦνται ὅτι αὐτοὶ ἔχουν
περισσότερα μαθήματα, περισ-
σότερας ἐργασίας καὶ μεγαλύ-
τερον περιορισμὸν παρὰ κάθε
ἄλλος, καὶ νὰ εὐχονται νὰ ἡ-

σαν ἀνδρωμένοι, ὥστε νὰ μὴ
ἔχουν πλέον τὰ βάσανα αὐτὰ.
Ἄν τυχὸν ὑπάρχουν μεταξὺ
τῶν μικρῶν μας φίλων ἀναγνώ-
στῶν (περὶ ἴσως οἱ περισσότε-
ροι νὰ εἶνε μαθηταὶ) τοιοῦτοι
τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ ἀναγνώ-
σουν τὰ ἐπόμενα ὀλίγα περὶ
τῆς ἀγωγῆς τῶν Ἑλληνοπαί-
δων εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα,
καὶ ἀφ' οὗ παραβάλλουν τὴν ἰδι-
κὴν τῶν ἀνατροφῶν πρὸς τὴν
ἐκείνων νὰ εἰπουν ποῖα ἐκ τῶν
δύο εἶνε ἡ αὐστηροτέρα.

Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον μίαν γνώ-
μην ἢ ὁποῖα ὁμοιάζει μετὰ τὴν
ἰδικήν μας παροιμίαν, ὅτι: «τὸ
ξύλον ἐβγήκε ἀπὸ τὸν Παρά-
δεισον» εἶνε δὲ αὕτη ὅτι «ὁ ἀν-
θρώπος ὁ ὁποῖος δὲν ἔφαγε
ποτὲ ξύλον εἶνε ἀπαίδευτος».
Παρωμοίον δὲ τὸ ἀναπότα-
κτον παιδίον πρὸς τὸ κεκυρ-
τωμένον δένδρον, τὸ ὁποῖον
ἔπρεπε διὰ τιμωριῶν καὶ ἀπει-
λῶν νὰ ἐπανορθώσῃ.
Ἀμα δὲν εἶχον πλέον ἀνάγκην
τροφοῦ οἱ παῖδες παρεδίδοντο
εἰς τὸν παιδαγωγόν, ὅστις ἦτο
συνήθως δοῦλος πιστός, ἔργον
τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ τοὺς συνο-
δεύῃ παντοῦ καὶ οὐδέποτε νὰ
ἀποχωρίζεται ἀπ' αὐτοὺς, νὰ
διδάσκῃ πῶς νὰ περιπατοῦν
ἐν τῇ ὁδῷ, πῶς νὰ καθίζουν,
καὶ πῶς νὰ σηκώνουν τὰ ἱμά-
τιά των, πῶς νὰ φέρωνται εἰς
τὴν τράπεζαν, μετὰ πόσα δάκτυ-
λα νὰ πιάνουν τὸ κρέας καὶ τὸ
ψᾶρι (διότι πηροῦντα δὲν εἶχον
τότε). Δὲν τοὺς ἐπετρέπετο νὰ
ἐκλέγουν τὰ καλλίτερα μέρη
τῶν φαγητῶν, ὅταν ἦσαν καὶ
μεγαλύτεροι εἰς τὴν τράπεζαν,
ἔπρεπε δὲ νὰ σηκώνωνται ἅμα
εἰσέρχομετο πρὸςβύτερος, τοὺς
ἦτο δὲ ἀπνηγορευμένον νὰ πη-
γαίνουν εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ εἰς
δημόσια μέρη ὅπου συνηθροί-
ζοντο πολλοὶ ἄνδρες.

Οἱ παιδαγωγοὶ τοὺς συνώ-
δευον καὶ εἰς τὰ σχολαῖον ἢ δι-
δασκαλεῖον, ὅπου ἐκτὸς τῶν μα-
θημάτων καὶ τῆς μουσικῆς ἐδι-
δάσκοντο τὴν ὑπακοὴν καὶ τὸ

σέβας πρὸς τοὺς ἀνωτέρους.

Ὁ φιλόσοφος Πλάτων παραι-
νεῖ τοὺς μαθητὰς νὰ ἔχουν τὰ
τρία ταῦτα, εἰς μὲν τὸν νοῦν
τὴν σωφροσύνην, εἰς δὲ τὴν
γλῶσσαν σιγὴν, εἰς δὲ τοὺς
ὀφθαλμοὺς τὴν αἰδῶ, ἥτις εἶνε
καλλίστη συμβουλή διὰ πάντα
νέον τῆς σήμερον. Ἀδιάφορον
δὲ πόσον ψυχὸς ἡ ζέση ἦταν,
δὲν τοὺς ἐπετρέπετο νὰ λεί-
ψουν ἀπὸ τὸ σχολαῖον ποτὲ
ἀλλὰ ἐσκληρύνοντο τοιοῦτοτρό-
πως εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ και-
ροῦ. Ἐφοίτων δὲ τακτικά καὶ
εἰς τὰ γυμναστήρια, ὅπου ἡ-
συχον καὶ ἀνέπτυσσον τὸ σῶμα
των, διότι οἱ Ἕλληνες ἔλεγον:
«ἄνευς ὕγιης, εἰς σῶμα ὕ-
γιες». Ἀφ' οὗ δὲ προήρχοντο
τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἦσαν ὑπὸ
τὴν φροντίδα οὐχὶ πλέον τοῦ
παιδαγωγοῦ ἀλλὰ τοῦ κοσμη-
τοῦ, ὅστις τοὺς ἐδίδασκε πᾶν
ὅνι πρέπει νέος καλῶς ἀνατε-
θραμμένος νὰ γνωρίζῃ, καὶ
πρὸς τοὺτους πολλὰ ἠθικὰ πα-
ραγγέλματα τοὺς ἐδίδεν. Ἀλλὰ
ὁ αὐστηρότατος πάντων τῶν
διδασκάλων καὶ ὁ κυρίως ἠθι-
κὸς διδάσκαλος ἦτο ὁ πατήρ,
ὅστις ἐνδιεφέρετο φυσικῶς παν-
τὸς ἄλλου περισσότερον περὶ
τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς τοῦ υἱοῦ
του. Ἡγωνίζετο δὲ διὰ παντός
μέσου νὰ τὸν κάμῃ ἐνάρετον
καὶ πεπαιδευμένον ἄνθρωπον.
Ποῖον δὲ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα
τῆς αὐστηρᾶς ταύτης ἀνατρο-
φῆς; Τὰ ἀγάλματα εἰς τὰ Μου-
σεῖα ποριστῶντα τὴν νεολαίαν
τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος μᾶς δει-
κνύουν πόσον ἦσαν ὠραῖοι,
ὑγιεῖς καὶ ἀνεπτυγμένοι σωμα-
τικῶς, τοῦ δὲ ἑυνοφῶντος, τοῦ
εὐλάτωνος καὶ ἄλλων τῶν συγ-
γραμμάτων μᾶς δεικνύουν τί ἦσαν
ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς. Ὁ
περιορισμὸς τοὺς ἐκαμυνεν αἰδή-
μονας, ἡ δὲ καλὴ ἀνατροφή
εὐγενεῖς καὶ χαριέντας τοὺς τρέ-
πους, ἡ δὲ μελέτη εὐπαιδεύ-
τους. Ὁρθῶς λοιπὸν λέγει ὁ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΚΡΗΤΙΚΑ ΝΑΚΛΙΑ

«Η μόδα μ' έκανε και πεινοῦμε»

— «Ωρα καλή μορφή Κατρί ηντα χαμπάρια»

— Καλά δόξα νάχη ο Θεός. Τοῦ λόγου σου

— Μαρία πιά ητανε μὰ τὸ Θεό σου ποῦ πήγαινε μὲ τὴν Χρουσή ὁσεδά

— «Ητανε μιὰ κοπελιά ἀπὸ τὴν χώραν φιλενάδα τῇ Χρουσῇ καὶ ἤρθε ἐδῶ νὰ τὴν δῇ ἀποῦνε ὁμορφα καὶ τὸ καλοκαίρι εἰς τὰ χωριά»

— «Ὁμορφη κοπελιά μὰ ηντα τὸ θέλεις ποῦ ἦτανε βαμένει μὲ μπογιάδες, ἴντα στὰ μούτρα ηντα στὰ χεῖλη ηντα στὰ ἀνύχια ὡς καὶ τὰ φρύδια τῇ ἔχει βγαρμένα καὶ μὲς στῆς μούτου διὰς βαμένα δὲν τὸ ξανάδα καὶ ἐγέγρασα ἐτοῦτον ἄλλοῦ ποθὲς

— «Ὡ! μὰ τουτονὰ τὸ κάνουνε στὴ χώρα οὐλὲς μπογιαντίζουνται γιὰ νὰ ὁμορφένουνε.

— «Ἐδῶ θεωρῶ πράματα ποῦ δὲν τὰ περιμένα ἡ γυναῖκα κόβη τὰ μαλλιά, οἱ ἄντρες τὰ γένια τους τὸ μουστάκι τους κατέεις ἴντα ἔλεγε ἡ μακαρή τισσα ἡ λάλη μου διὸ ὄντεσθὰ φτάξωμε εἰς τοῦτο. τὸ καιρὸ θὰ εἶνε καὶ τὰ ὕστερα τοῦ κόσμου. Ἀλοῖμονος σὲ ἴντα καιροὺς ἐφτάξημε.

— Καὶ μὲ θαρρεῖς πῶσοι καὶ νοῦργιες ἔχουσι τὸ δικόμας νοῦ νὰ μὴ ντύνουνται, ἐδῶ καλότυχη πεινοῦνε καὶ φοροῦνε λουστρίνι παποῦτσι καὶ μετεξωτὸ φουστάνι.

— Ποῦ μιὰ φορὰ εἰς τὰ δικὰ μας νιάτα ἡ κοπελιά δὲν ἔβανε ἀπὸ τσίτι καὶ ἄλλο καὶ ἐξεχωρίζανε οἱ κοπελιὲς ἀπὸ στὴ παντρεμένες.

— «Ἐδῶ μορφή ἐπεράσανε ἐκείνοι οἱ καιροὶ καὶ ἐφτάξανε ἄλλα ζαμάνια.

— «Ἐδῶ πεινοῦνε οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁμοῦ εἶνε καλὸ ντυμένοι μὲ τὰ θέατρα μὲ κινηματογράφους μὲ χοροὺς καὶ πολλὰ ἄλλα.

— Ἀλλοῖμονος πῶς φταῖνε οἱ μόδες καὶ πεινοῦμε ἐμεῖς οἱ κακομοίρηδες οἱ χωριάτες.

— Γιατί θαρρεῖς πῶς αὐτοὶ ποῦ κάνουνε τὰ λοῦσα δὲν πεινοῦνε πιδ πολλὸ πεινοῦνε παρὰ ἐμὰς ποῦ ἔχομε τὸ λάδι, τὸ κρασί, τὰ χόρτα, τὸ ψωμί.

— Ναι μὰ οὐλα τουτανὰ μὰς

Ἰσοκράτης «τῆς μὲν παιδείας ἡ μὲν ρίζα εἶνε πικρὰ ὁ δὲ καρπὸς Γλυκύς».

Γ. Καρβουνάκης
Γ.Α.Χανίων

ἐκάματε εἰς τὴν κρίσιν ποῦ εἴμαστε καὶ δουλεύουμε χωρὶς νὰ θεωροῦμε χαί'ρι.

— Ναι νὰλὰ τὸ λέεις πῶς ἡ μόδα μὰς ἔκανε καὶ πεινοῦμε, ἂν ἐλείπανε οἱ μόδες εἴθελε εἴμαστε καλύτερες.

Ἀλεξάνδρα Καντερράκη
Γυμνάσιον Θηλέων

Χανιά

ΧΑΜΕΝΗ ΥΠΑΡΕΞΟΥΔΑ

Πόσο τὸν ἀγαπούσαμε τὸ Νίκο, τὸ ὁμορφο ξανθὸ μὰς ἀγοράκι! Ἦταν ἀληθινὸ στολίδι τοῦ σπιτιοῦ...

Τὸ πρόσχαρο προσωπάκι του μὲ τὸ χλωμὸ τοῦ χαμόγελο ἔμοιαζε σὰν ἀγγελουδί.

Μεγάλωσε μὲ τὴν ἀγάπη μας, μὲ τὴν στοργὴν καὶ τὰ χάδια μὰς ποῦ ὅλοι τὸ περιβάλλαμε.

Περισσότερο ἀπὸ ὅλους τὸ ἀγάπησα ἐγὼ γιατί, ἦταν πάντα κοντὰ μου. Πολλὲς φορές μὲ ἐβασάνιζε σὲ κάποιο του καπρίτσιο καὶ σὰν τὸ μάλωνα γιὰ κάποιο του σφάλμα ἔκλεγε, ἀφίνοντας τὰ δάκρυα νὰ κυλοῦν σὰν λυωμένο διαμάντι ἀπὸ τὰ δυὸ τοῦ ματάκια...

Πόσες πάλι φορές δὲν ἔπαιξα μαζί του, μόνο γιὰ νὰ βλέπω τὸ χαριτωμένο του προσωπάκι, ποῦ τόσο μὲ εὐχαριστοῦσε.

Ἔτσι περνοῦσαν οἱ ἡμέρες καὶ ἡ μία μὰς φαινόταν καλύτερη ἀπὸ τὴν ἄλλη....

Προσπάθησε νὰ σηκωθῇ, μὰ δὲν μπόρεσε.

Κύτταξε μὲ τ' ἀγγελικὸ του βλέμμα ὅλους γύρω του, καὶ τέλος ἡ θολωμένη του ματιά σταμάτησε σὲ μένα... Ἐνα δάκρυ κύλησε στὸ πρόσωπό του, ἴδια πρωτὴν δοοσιὰ πάνω σὲ παράκαιρο μαραμένο ἀνθό...

Ἔτσι βλέπω ἀκόμη, εἰς τὴν φαντασίαν μου τὸν Νίκο σὰν τὴν τελευταία φορὰ.

Καὶ ἔπειτα ἀνοῖξε τὸ στόμα του καὶ φώναξε μ' ἕνα τρέμουλο ἀσθενικὸ μα... μὰ...

Τὸ καράβι ποῦ ἔφερε τις ἐλπίδες μὰς πῶς θὰ γινότανε καλὰ ὁ Νίκος, συντρίφτηκε στοὺς βράχους, καὶ ἔμεινε γύρω μας μιὰ λύπη, ἕνας ἀγιάτρευτος πόνος γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ μικροῦ, ποῦ τόσο ἀγαπούσαμε...

Ἀφῆσα τὴν τελευταία του πνοὴ γιὰ νὰ πατάξῃ στὴν ἀγκαλιὰ Ἐκείνου...

«Φτωχὸ ἀγγελουδί, χωρὶς νὰ χαρῆς καὶ σὺ τὴν ζωὴ, χωρὶς νὰ χορτάσης τὴν φύση, πέθανες... ἡ ψυχουλὰ σου ἔφυγε γιὰ πάντα μακριὰ...

Τώρα δταν καμιά φορὰ μένω μόνη καὶ δῶ τὴν φωτογραφίαν

του, ζωντανεύει τὸ ξανθὸ μου ἀδελφάκι καὶ ἔρχεται καὶ μὲ φιλεῖ...

Προσπαθῶ σὰν καὶ τότε νὰ τὸ κάνω νὰ γελάσῃ, τὸ χαϊδεύω τὸ φιλῶ καὶ τὸ ρωτῶ, γιατί ἔφυγε

Τότε σὰν τὴν τελευταία φορὰ τὰ κλαμμένα τὰ μάτια μου λένε:

«Ἐξῆσα ὅσο ἕνα ρόδο ποῦ ζῇ μόνο τὴν πιδ χαρούμενη ἐποχὴ τῆς ζωῆς, καὶ τώρα γιὰ σὰς δὲν εἶναι παρὰ μιὰ χαμένη Ὑπαρξοῦδα.

Ἀνώτερον Παρθενονγωγεῖον
Μαρίκα Δρουδάκη
Τάξις Γ'.

«Ἡ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΜΟΥ»

«Πρὸ τοῦ τέλους μὴ μακαρίζεις»

Αὐτὴ τὴν σοφὴν παροιμίαν δὲν εἶχα ὡς φαίνεται ἐπ' ὅψιν μου, καὶ γι' αὐτὸ ἐλογάριαζα πολλὰ...

Πολλὲς ἡμέρες μπροστὰ ἀπὸ τὰς ἐορτὰς ἐσχεδιάζα πολλὰ δηλαδὴ κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον ἐλογάριαζα χωρὶς τὸν ξενοδόχον. Ἐσχεδιάζα πῶς θὰ παρνοῦσα τῇ: Ἀγίως ἡμέρες ποῦ πλησίαζαν, ποῦ θὰ ἐπῆγαινα, τί θὰ ἀγόραζα, καὶ τί τέλος πάντων δὲν ἐσχεδιάζα.

Καὶ ὁμοῦ ὅλα χαμένα—...

«Ὅλα ἔβρισαν χωρὶς νὰ πραγματοποιηθοῦν... Καὶ γιατί; Μετάνοιωσα καὶ ἤλλαξα πρόγραμμά: «Ὅχι! τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ. Τὴν χαλάστρα μου τὴν ἔκαμε ἕνα κακὸ ποῦ τὸ λένε... Ἀρρώστεια... Μία ἐβδoμάδα μπροστὰ ἀπὸ τὰς ἐορτὰς πάνω εἰς τὸ σκεδίσμα, νὰ καὶ μὲ τσακώνῃ, ἕνας πονόλαιμος καὶ πυρετός... Ἐ! Adhio καὶ σκέδια, καὶ μαθήματα. Ἐπεσα γιὰ καλὰ στὸ κρεβάτι. Νὰ γιατροί, (τὸ μόνο πρᾶγμα ποῦ φοβοῦμαι εἰς τὸν κόσμον), νὰ καὶ φάρμακα. Καὶ μὲν Λιλίκα ἄλλα μελετοῦσες καὶ ἄλλα σοῦ ἤλθαν. Νὰ τὸ θυμῶθῃ μόνο μὲ πᾶνει φρίκη, δταν μοῦ ἐπλησίαζαν τὰ κατὰμένα φάρμακα (ποῦ ὁ Θεὸς νὰ σὰς φυλάξῃ) καὶ ἰδίως καὶ καχέτες... ὦ τῆς κατηραμένης, τί οὐσία ἦτο ἐκείνη; σωστὸ δηλητήριο. Καὶ ὁμοῦ θέλοντας καὶ μὴ ἔπρεπε νὰ τὰ πίνω. Γιατί ἡ θὰ ἔπινα φάρμακα ἢ θὰ καθόμουνε γιὰ τὰ καλὰ στὸ κρεβάτι, καὶ ἔπειτα τὰ μαθήματα, ποῦ ὅσο τὰ ἐσκεπτόμουν ἔσκαζα περισσότερο; καὶ τὰ σκέδια; «Ὅλα χαμένα!... Λοιπὸν Λιλίκα ροῦφα τὰ φάρμακα καὶ ταιμουδιά...»

Ἀχ! πόσο ἀναζητοῦσα τὸ σχολεῖο, ποῦ δταν βρίσκεται καμμιὰ εἰς τὴν ἀγκαλιὰ του τὸ ἀποστρέφεται, καὶ ὁμοῦ δταν

λεῖψῃ μιὰ μέρα πόσο τὸ νοσταλγῇ. Δὲν ἔπαυα τὰς ἐρωτήσεις πότε γιὰ τὸ ἕνα, καὶ πότε γιὰ τὸ ἄλλο, δταν ἤρχετο καμμιὰ συμμαθήτριά μου, διψοῦσα νέα γιὰ τὸ σχολεῖο.

Ἀλλὰ ὀλίγο κατ' ὀλίγον ἡ ἀρρώστειά μου παρνοῦσε, καὶ ἤρχισα νὰ ἀναρρώνω. Τὴν περμονὴν τῶν Χριστουγέννων σηκώθηκα γιὰ πρώτη ἡμέρα.

Τὰ πόδια μου ἔτρεμαν, δὲν ἤμπορούσα νὰ σταθῶ. Καὶ ἔλεγα εἰς τὸν ἐαυτὸν μου, μὰ ἐγὼ εἶμαι ἡ προχθεσινὴ ποῦ ἐσχεδίαζα τόσα καὶ τώρα δὲν ἤμπορῶ νὰ σταθῶ;

Ὁρῶ! Καὶ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐξήγαγα τὸ συμπέρασμα δι' αὐτὸ ἦτο ἕνα μάθημα:

Γι' αὐτὸ σὰς συμβουλεύω καὶ ἐσὰς ἀγαπητῆς μου ποτὲ νὰ μὴ σκεδιάζετε, γιατί ὅλο ἐμπόδια τυχαίνουν. Ἀγαπάτε καλλίτερον τὸ ἀπρομελέτητον ἀν' ἐλπίτε νὰ μὴ πάθητε καὶ σείεσθε ἐπὶ ἐπαθῶ, δηλαδὴ μεταίωσιν τῶν σκεδίων σας...

Λιλίκα Μαρινάκη
Γ. Θ. Χ.

Ο ΠΑΠΟΥΛΗΣ

Εἶνε καλοκαίρι καὶ ὅλη μας ἡ οἰκογένεια λείπει στὸ χωριὸ

Ποῖν βγῇ ὁ ἥλιος, ὁ παπούς μου βαστώντας σὲ μιὰ πετσέτα τὸ φαί του φεύγει ἀπὸ τὸ σπίτι μας. Ὁλη μέρα λείπει στ' ἀμπέλι του, στὸ περβόλι καὶ στὰ χωράφια ἔτου. Γι' αὐτὸ κάθε βράδυ ποῦ ἔρχεται εἶνε κουρασμένος. Τρώγει νωρὲς, γιὰ νὰ κοιμηθῇ καὶ νωρὲς. Κάποτε κάθεται λιγάκι νὰ μὰς πῇ καμιά ἱστορία. Τότε τὸν τριγυρνοῦμε ὅλα του τὰ ἐγγόνια.

Ἐγὼ ἡ Ἐλενίτσα μὰς, ὁ Στέλιος ὁ Φιλοκτήτης καὶ ἡ Εὐάνθια.

Ἡ Ἐλενίτσα τὸν χαϊδεύει ὁ Στέλιος παίρνει τὸ κομπολόγι του, ὁ Φιλοκτήτης βάζει τὰ γυαλιά του, ἡ Εὐάνθια καὶ γὼ τὸν παρακαλοῦμε νὰ μὰς πῇ μιὰ ἱστορία. Ὁ παπούλης μὰς πᾶν περίπατο καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἀγαποῦμε. «Παπού, παπούλη» φωνάζομε σὰν τὸν βλέπουμε νὰ μπαῖνῃ στὴν πόρτα. Εἶνε πιδ γέρων καὶ περιμένει κατὶ καὶ ἀπὸ μὰς. «Παπού, ἐγὼ δταν μεγαλώσω θὰ σοῦ πάρω μιὰ πολυθρόνα τοῦ λέω. Ἐγὼ παπούλακι μου ἕνα μεγάλο σπίτι τοῦ λέει ἡ Ἐλενίτσα. Καὶ γὼ παπούλη ἕνα αὐτοκίνητο τοῦ λέει ὁ Στέλιος. Καὶ γὼ θὰ σὲ πάρω στὸ σπίτι μου λέγει ὁ Φίλων. ἦτης. Μὰ καὶ γὼ παπού μου ἕνα πλοῖο καὶ μιὰ ὥρατα

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Διήγημα πάνω

στο δημοτικό τραγούδι

“ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ.”

Στο νεκροταφείο.

Μια ήσυχα παρθένη ήταν άπλωμένη ολόγυρα σ' αυτό το μέρος που ο θάνατος έχει στήσει τ' άπαισιο βασίλειό του. Μπορεί και ναι να πη πως εδώ έχει τα παλάτια της ή σιωπής, ή μοναξιά ή λησμονιά. Η ήσυχα κάπου—κάπου ταράσσεται από τὸ μοιρολόγι τὸν συντριμμένων ανθρώπων που βρίσκονται μέσα και πὸ τὸ ἀσπλαχνο δρεπάνι τοῦ χάρου τοῦς στέρησε, ποὺς ξεύρει ποιὸν συγγενή τους.

Με περισσότερο δὲ πόνον μιὰ μητέρα κλαίει και θρηνεῖ γιὰ τὸν χαμὸ τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της ποὺ πέταξε ἀπὸ τὰς ἀγκάλας της, και τώρα ξμεινὴ μόνη και ἔρημη στὸν κόσμον με μόνη περιουσία τὴν μοναξιά και τὸν πόνον. Σωριασμένη λοιπὸν εἰς τὸ χῶμα τοῦ νεοπύ τάρου τοῦ ἀγαπημένου της παιδιοῦ με ἕνα τρόπον σπαρτακτικὸν ὠμιλοῦσε τώρα με τὰ κουφὰ βάθη της γῆς ἀτελείωτην ὁμιλίαν.

Ἐλεγε λόγια ποὺ συγκινοῦσαν και τοὺς πιδ οκληρόκαρδους.

Ἐλεγε πὼς τὰ δάκρυά της ἦταν τόσο καυστερὰ ὥστε ὅπου και ἂν τὰ ρίξῃ και ὅπου και ἂν τὰ βάλλῃ παντοῦ θὰ ἐπέφεραν βλάβη παντοῦ καταστροφή και πάλι ἂν τὰ ἀφίσῃ μέσα της γρήγορα θὰ ἀνταμώσῃ τὸ παιδί της.

Και ἀγκάλιαζε και ἐφιλοῦσε και ἔβραχε με τὰ δάκρυά της τὸν μαυρὸν πτωχικὸν σταυρόν. Ὁ τραγικώτατος αὐτὸς θρήνος της πονεμένης αὐτῆς μητέρας ἐρράγιζε ἀκούη και τὰ μάρμαρα τὸν πλουσίων και ὑπερηφάνων γειτονικὸν τάφων και ἀντιλαλοῦσε εἰς ὁλόκληρον τὸ νεκροταφεῖον. Μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ περιβάλλον, τί ἄλλο θὰ ἀκούεσιν ἀπὸ θρήνους και μοιρολόγια;

Ἀλλὰ και τὸ ὠραιότερον τραγούδι σοῦ φαινόταν θρήνος. Και τὰ πουλάκια τραγουδοῦ-

φορεσιὰ ρούχα τοῦ λέγει ἡ Εὐανθία “Ὅλα τὰ παιδιά τοῦ χαρίζομε τὰ ἀγαθὰ μας ὁ Θεὸς ἅς μας βοηθήσῃ νὰ κάνωμε τίς ἐπιθυμίας μας. Ὁ παπὸς ξεκαρδίζεται ἀπὸ τὰ γέλοια.

Ἀργυροῦλα ἀργουμιτζάκη
Τάξις Α' Β' Γ' Θ. Χ.

σαν. Μὰ ὄχι τραγούδια Χαροῦ μενα, ἡ παιχιδάρικα, εἴθυμα. Ἐψάλλαν τραγούδια θλιβερὰ τραγούδια τοῦ θανάτου.

Παντοῦ ἀκούεσιν θρήνους και κλάματα.

Ἀλλὰ ὁ θρήνος της μητέρας ἐκείνης γιὰ τὸν ξεχωρισμὸ τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της και ὁ πόνος της ἦταν μεγαλύτερος.

Παρακολουθοῦσα και ἐγὼ με μεγάλη συγκίνηση τὴν πονεμένη μητέρα ἐνῶ συγχρότως σκεπτόμουν και τὴν μηδαινότητα τοῦ ἀνθρώπου. Πόσο ἀλήθεια μοιάζει ὁ ἄνθρωπος με ἕνα μπουμπουκάκι ποὺ μιὰ ὁλόδροση αὐγούλα ἀνοίγει τὰ πέταλά του και περὶ φανὸ ὁρθώνεται κυττάζοντας τὸν κόσμον. Μὰ πάλι ὅπως τὸ τρυφερό και σφантаχτερό αὐτὸ μπουμπουκάκι ρίχνοντας τὰ στεγνά του κτερινισμένα φύλλα ἀποχαιρετὰ τὸν κόσμον μ' ἀναστεναγμό, με πόνον. Ἔτσι κ' αὐτὸς σβύνει, χάνεται...

Ὡ πόσο ἀσπλαχνα θεωρεῖται τὸ ἀγριο δρεπάνι τοῦ χάρου.

Ὡ πόση σκληρὴ καρδιά ποὺ ἔχει και δὲν λοιπαται ἀλλὰ θερίζει—θερίζει χωρὶς νὰ διαστάξῃ.

Βλέποντας λοιπὸν και ἐγὼ τίς πονεμένες μητέρες αἱ ὁποῖαι μεταβαίνουν στὸν τόπον αὐτὸν γιὰ τὸς σερῶναι τὸ καθήκον κ' ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς δικούς των, τίς πονεμένες αὐτὲς ψυχὲς ποὺ ἴσως μονάχα κείνες ξεύρουν πὼς δὲν ὑπάρχει εὐτυχία σ' αὐτὴν τὴν μάταιη πλάση, αἰσθάνομαι, ἡ καρδιά μου νὰ σφίγγεται νὰ κίματιάζεται και νὰ γεμίζει ἀπὸ θλίψη.

Ὡ πόσο δὲν θλέω νὰ βλέπω τέτοιες σκηνὲς και νὰ συχνάζω στὸν τόπον αὐτὸν ποὺ ὁ χάρος ἔχει ἀπλωμένες της μαυρὲς και ἀπαισιῆς του φτεροδύες.

Μ. Ε.

Τάξις Γ' Ἀνωτ. Παρθ. Χανίων

ΜΙΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ

Εἶναι μιὰ νύκτα τοῦ Δεκέμβρη, ὁ βορρᾶς σφυρίζει δυνατὰ παγώνοντας τὸ κάθε τι, σκορπίζοντας ἐδῶ και ἐκεῖ τὰ μαύρα βαρεῖα σύννεφα, τὰ ὁποῖα ἀφίχονται ποὺ και ποὺ νὰ φανῇ ἕνα δειλὸ ἀστέρι ποὺ τρεμοσβύνει. Τὸ κρύο εἶναι τοσοῦτο, διαπεραστικὸ. Τὸ χιόνι εἶναι στρωμένο παντοῦ και τίποτε ἄλλο δὲν φαίνεται ἀπὸ ἕνα λευκὸ σεντόνι ποὺ σκεπάζει τὰ πάντα. Οἱ διαβάτες εἶναι σπάνιοι, τὸ κρύο τοὺς ἔκαμε νὰ κλειστούν ἀπὸ ἐνωρίς στὰ σπίτια τους,

και ἔμως στὴ γωνιά τοῦ δρόμου μιὰ μαύρη σκιά κινεῖται. Περπατᾷ, ἔπειτα στέκει, φαίνεται πὼς κάπου θέλει νὰ πάγῃ ἀλλὰ διστάζει. Εἶναι μιὰ γυναῖκα νέα, ἡ δυστυχία ὅμως και ἡ φτώχεια τὴν ἔχουν πρόωρα γηράσει, εἶναι τυλιγμένη με ἕνα μαυρὸ παλτὸ τὸ κεφάλι της δὲ εἶναι σκαπασμένο με ἕνα μαυρὸ ὑφασμα. Εἶναι ὥρᾳ και ἀδύνατη, τὰ δὲ μάτια της εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα, φαίνεται ὅτι ἔχει ἕνα μεγάλο πόνον ποὺ τὴς πλανώνει τὰ στήθη, φαίνεται πὼς δὲν εἶναι μόνον ἡ φτώχεια ποὺ τὴν κάνει νὰ πονῇ. Καὶ πράγματι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ φτώχεια τὴν βασανίζει, εἶναι και τὸ μονάκριβον παιδάκι της ἄρρωστο βαρεῖα, τώρα και τὸσον καιρὸ, ἀπόψε ὅμως εἶναι ἀκόμη πιδ ἀσχημα, της φαίνεται πὼς θὰ τὸ χάσῃ χωρὶς νὰ μπορῇ ἵπποτε νὰ τοῦ κάμῃ, οὔτε νὰ φωνάξῃ ἕνα γιατρὸ οὔτε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα φάρμακο. Δὲν εἶναι ὅμως μόνο αὐτὸ ποὺ της ξεσχίζει τὴν καρδιά, ὁ ἄνδρας της δὲν ἐνδιαφέρεται καθόλου γι' αὐτὸ, οὔτε νὰ ἐργασθῇ γιὰ νὰ τοὺς ζήσῃ, αὐτὴ προσπαθεῖ ἐδῶ και ἐκεῖ νὰ ἐργασθῇ γιὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ ὀλίγα χρήματα. Ἀλλὰ μήπως και της τὰ ἀφίνει; Μόλις ἐννοήσῃ ὅτι αὐτὴ ἔχει χρήματα, της τὰ πέρνει διὰ της βίας και τὰ ἐξοδεύει ὅλα πίνοντας. Ἀπόψε λείπει πάλι, εἶναι στὴν νταβέρνα, και ἡ δυστυχισμένη ἐξηλεῖ ἀψηφοῦσα ὅλο τὸ διαπεραστικὸ κρύο, ὄχι δέβαια γιὰ νὰ ἐργασθῇ, ἀλλὰ γιὰ νὰ κτυπήσῃ μιὰ πόρτα και νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνη, νὰ ζητήσῃ ὀλίγα χρήματα γιὰ νὰ σώσῃ τὸ παιδί της.

Οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐζητήσεν ἐλεημοσύνη, και γι' αὐτὸ διστάζει. Θὰ της δώσουν ἄραγε ἡ θὰ τὴν διώξουν λέγοντάς της ὅτι εἶναι ἀρκετὰ νέα και ὅτι μπορεῖ νὰ ἐργασθῇ; Ἡ εἰκόνα ὅμως τοῦ παιδιοῦ της ποὺ παλαίει με τὸν θάνατον τὴν κάμνει νὰ ἀποφασίσῃ. Προχωρεῖ και κτυπᾷ μιὰ πόρτα. Μὲ λυγμοὺς παρακαλεῖ, λέει γιὰ τὸ παιδί της. Ὁ πόνος, ἡ λύπη ποὺ τὸ πρόσωπό της ἔχει ζωγραφισθῇ τοὺς κάνει νὰ τὴν εὐσπλαγνιστοῦν, της δίδουν ὀλίγα χρήματα. Τώρα κάποια κρυφὴ ἐλπίδα γεννιέται στὴν πονεμένη της ψυχὴ. Ἴσως νὰ δυνηθῇ νὰ σώσῃ τὸ παιδάκι της, τὴν μόνη της παρηγοριά, και φεύγει τρέχουσα διευθυνομένη πρὸς τὸ σπίτι της ποὺ τόση ὥρα εἶχε ἀφίσῃ μόνο τὸ παιδί της. Ἀνοίγει τὴν πόρτα, ἀνεβαίνει σκον

τάφτουσα τὴν σκοτεινὴ σκάλα, και φτάνει στὸ φτωχικὸ δωμάτιο ποὺ μόλις φωτίζεται ἀπὸ μιὰ μικρὴ λάμπα. Τὸ παιδάκι της τὴν περιμένει με ἀνυπομονησία και μόλις τὴν ἀντικρύζει με σβυσμένη ἀπὸ τὴν ἀδυναμία φωνοῦσα της φωνάζει.

—Μαμάκο, ἤλθες ἐπὶ τέλους!

Ἐκείνη τρέχει και τὸ φιλεῖ με λαχτάρᾳ ἐνῶ τὰ δάκρυα πλημμυρίζουν τὰ μάτια της. Αἰφνίς ἀκούει βήματα στὴ σκάλα, κάποιος ἀνεβαίνει παραπατώντας, εἶναι ὁ ἄνδρας της. Ἡ καρδιά της κτυπᾷ δυνατὰ γιὰ τὴν κρατᾷ ἀκόμη τὰ χήματα στὰ χέρια, σαστίζει δὲν ἠξεύρει ποὺ νὰ τὰ κρύψῃ, ἀρχίζει νὰ τρέμῃ μόλις τὴν σιγμὴ ποὺ ἡ πόρτα ἤνοιξε ἐπρόλαβε νὰ τὰ κρύψῃ κάτω ἀπὸ τὰ σκαπάσματα τοῦ παιδιοῦ της. Αὐτὸς ὅμως, καθὼς ἔμπαινε τρικλιζοντας, παρατήρησε τὴν φοβισμένη ἐκείνη κίνησην και ἀμέσως κατὶ ὀπισθίασθη.

—Τὶ κρύβεις ἐκεῖ, της φωνάζει ἄγρια. Ἐκείνη τὰ χάνει, ἀρχίζει νὰ τρέμῃ και με σβυσμένη φωνὴ τοῦ λέει:

—Τίποτε.

Αὐτὸς ὅμως ὀρμα, σηκώνει τὰ σκαπάσματα και βλέποντας τὰ χρήματα τὰ ἀρπάζει με μανία. Ὡ! ἡ δυστυχὴ δάλεψε τώρα και τὴν τελευταίαν της ἐλπίδα νὰ χάνεται, βλέπει τὸ παιδί της ἄρρωστο βαρεῖα νὰ πεθαίνῃ ἐλπίζουσα νὰ τὸ σώσῃ ἴσως ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα. Ὡ ὄχι! δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ αὐτὴ τὴ φορὰ ὄχι!

Τὸν πιάνει ἀπὸ μανίκι, και γονατίζουσα μπροστὰ του, με δάκρυα στὰ μάτια τὸν ἱκετεύει.

—Λυπήσου, ἂν ὄχι ἐμένα τὸ παιδί σου, λυπήσου δὲς μου τὰ χρήματα νὰ τὸ σώσω. Δὲν βλέπεις; πεθαίνει, ἔχει δύο ἡμέρες νὰ βάλῃ τίποτε στὸ στόμα του. Δὲς μου τὰ χρήματα μόνο αὐτὴ τὴ φορὰ γιὰ χετῆρι τοῦ παιδιοῦ μας, και ἄλλη φορὰ δλα θὰ εἶναι δικὰ σου, τίποτε δὲν θὰ κρατήσω ἐγὼ, δὲς μου τα, δὲς μου τα, ἄλλως τε εἶναι και δικὰ μου.

—Τὶ λέει; εἶναι δικὰ σου; τώρα θὰ ἰδοῦμε τίνοος εἶναι, της λέει και σπρώχνοντάς τιν αὐτὰ ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὰ χέρια της και πέρνοντας τὸ καπέλλο του ετοιμάζεται νὰ φύγῃ. Ἐκείνη ποὺ ἀπὸ τὸ δυνατὸ σπρόξιμο εἶχε γονατίσει, σηκώνεται γρήγορα και ὀρμα τὸν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ παλτὸ, προσπαθοῦσα νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ φύγῃ. Τότε ὁ θυμὸς του φθάνει στὸ κατακόρυφο, γυρίζει και δίδοντας της

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΕΚΛΟΓΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΝ ΤΩ ΣΧΟΛΕΙΩ
ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

(Αυτό συνέβη για πρώτη φορά)

Πέρυσι έκανα στο χωριό της γιαγιάς. Πότε δεν θα ξεχάσω πόσο ώραία πέρασα τις λίγες μέρες που έμεινα.

Ξεχωριστά δεν θα ξεχάσω την νύχτα της 'Αναστάσεως.

'Αποβραδύς, είχαμε συμφωνήσει με μιαν μου θεία να πάμε.

Δεν θα έρχόταν μανείς άλλος γιατί ο παππούς μου ήταν λίγο αρρωστος, και θα κάθονταν να του κάνουν συντροφιά...

Κοιμόμουν βαθιά όταν ήλθε η θεία μου να με ξυπνήσει.

Παραξενεύτηκα όταν την είδα. «Από τώρα θεία; Μά είναι ακόμη νύχτα. Κανείς δεν θα έχη πάλι στην εκκλησία».

«Και όμως έχεις άδικο. Έλα να ιδής πόσος κόσμος πηγαίνει».

Τότε κι' εγώ σηκώθηκα

μαγερερή σπρωξιά την ξαπλώνει καταγής και ανοίγων την πόρτα φεύγει.

Εκείνη πίπτουσα εκτύπησε πολύ δυνατά το κεφάλι στη γωνιά ενός τραπεζιού και άμέσως έμεινε αναίσθητος. Τό παιδάκι της που τρέμοντας από φόβο παρηκολούθησε θλην από την την σκηνήν, όταν είδε την μητέρα του εξαπλωμένη καταγής ανασήκωσε τά σκεπάσματά του, και με πολύ κόπο κατέβηκε από κρεβάτι του, και ενώ τα ποδαράκια του μη δυνάμενα πλέον να βαστάξουν το βάρος του σώματός του από την αδυναμίαν έτρεμον, έπλησασε την μητέρα του, έγονάτισε μπροστά της και άγκαλιάζοντας αυτήν ακούμπησε το ώχρό προσωπάκι του στο πρόσωπο της μητέρας του ψιθυρίζοντας.

—Μαμά, μαμά, εκτύπησε; και επειδή καμιά απάντηση δεν του εδόθη, ήρχισε να την κινή λέγοντάς της.

—Σήκω μαμά, σήκω.

'Αλλά και πάλι καμιά απάν

παραξενευμένη για να ιδω πώς η θεία με τέτιο σκοτάδι έβλεπε τον κόσμο. 'Αλλά τότε τα μάτια μου στάθηκαν σαστισμένα κοιτώντας ένα παράξενο θέαμα.

Σεις πλαγές των λόφων φώτα πολλά φαινόταν.

Έδω πολλά μαζί και κεί ένα ένα λές και θέλουν να περάση το ένα το άλλο και να φτάση αυτό πρώτο στην εκκλησία.

Τότε κι' εγώ σ' ένα λεπτό ήμουν έτοιμη. Για να βλέπω με κρατούσαμε από ένα κερί.

Στον δρόμο συναντούσαμε συντροφίες, συντροφίες που πήγαιναν και αυτές στην εκκλησία.

Η εκκλησία είναι γεμάτη κόσμο.

Ακούουν με κατάνυξη την θείαν λειτουργία. Μιά μυρωδιά από μυρτιές, μοσχολύβανο και ρόδα που είναι βαλμένα δώ κι' εκεί γεμίζει τον άέρα. Με την γλυκειά τους φωνή ο παππας και οι ψάλτες ψάλλουν τά τροπάρια.

Κι' εξαφνα από το παράθυρο ακούεται ένας θό-

τησις. Τώρα κάποια τρομερή ιδέα του ήλθε εις το νοῦ, που το έκαμε να παγώσει από φόβο.

Μήπως... ω όχι! δεν θέλει ούτε καν να το σκεφθῇ.

Και όμως, δυστυχισμένο παιδάκι αυτό που εφοβήθηκε έχει συμβῇ, η μητέρα σου δεν ζή πιά. Την κινεί πάλι αλλά τίποτε.

Τότε σφίγγοντάς της δυνατά με δση δύναμη είχαν τά αδόνιστα χεράκια του αρχίζει να κλαίει λέγοντας.

—Μαμά μου! μαμά μου!

Η άρρώστεια όμως, η αδυναμία το κύρο, ο πόνος δεν το άφησαν επί πολῦ αυτήν την κατάσταση σέ λίγο ξεψυχά επάνω στο νεκρό κορμί της μητέρας του...

Έξω ο βοριάς σφυρίζει δυνατά, παγώνοντας το κάθε τι, σκορπίζοντας έδω και εκεί τά μαύρα βαρειά σύννεφα, που άφήνουν να φανούν δύο δειλά άστέρια που χύνονται...

Ίρις Τσαλακοπούλου

Τάξις Ε'

Γ.Θ.Χ.

ρυβος. Όλοι γυρίζουν τά μάτια. Και να τι βλέπουν. Δυό μικρά πουλάκια—ούτε και εγώ δεν ξέρω πώς τά λένε—μπήκαν μέσα.

Έπειτα από ένα γύρο που έκαναν στην εκκλησία πήγαν και κάθησαν σ' ένα στεφάνι από μυρτιές που κρεμόταν από ένα πολυέλαιο.

Κοίταξον για λίγο τον κόσμο σάν να τον ρωτούσαν γιατί είναι μαζεμένος εκεί.

'Αλλά βλέποντας ότι ο κόσμος δεν τά πείραξε ήσυχασαν.

Και τότε άρχισαν... ένα χαρούμενο κελάδημα λές και ήθελαν να μάς δώσουν περισσότερη χαρά.

Κι' έτσι ενώ οι ψάλτες έψαλλαν το «Χριστός Ανέστη» τά πουλιά με χαρούμενα κεληδήματα τούς συνόδευαν...

Κρατώντας ένα κεράκι άναμμένο από το «άγιον φῶς» τραβούμε για το σπίτι μας.

Τώρα πλέον έχει ξημερώσει.

Τά πουλιά έχουν ξυπνήσει και με χαρά κεληδοῦν τον έρχαμο της ημέρας.

Κι' επειδή την ημέρα του Πάσχα ήταν και πρωτομαγιά έτρεξα πιο πέρα και σέ λίγο είχα κάνει ένα θάυμασιο μπουκέτο.

Φιάνοντας στο σπίτι τούς βρήκα όλους στο πόδι. Έφτιαχναν τά γλυκά και τά διάφορα φαγητά. Έγώ όμως έτρεξα στοῦ παππού για να ιδω πώς πηγαίνει.

Δεν φαντάζεσθε την χαρά μου όταν τον είδα καλά να κάθεται στην αῦλή του σπητιού κρατώντας στην άγκαλιά το μονάχο άγόρι έγγονάκι του.

Πήγα κοντά τους, τούς άγκάλιασα και τούς δυό, και στον παππού φίλησα τά χέρια και τοῦ μικροῦ μου

εξαδέλφου τά ροδοκόκκινα μάγουλα.

Τους έδωσα άραγε εύχαρίστηση;..

Βεατρίκη Ν. Σεργεντάνη
Τάξις Α' Τμήμα Β.
Γ.Θ. Χανιά

Η 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Είνε ημέραι εις την ζωήν των Έθνών κατά τάς θείας αυτά φυλλομετροῦν την Ιστορίαν των.

Σελίδες επί σελίδων διαδέχονται ή μία την άλλην εις τό γοργό αυτό ξεφύλλισμα.

Σελίδες αῖτινες παρέρχονται οὐχι άπαρατήρητοι και ανεξέστατοι, αλλά προξενούσι τὸν σικτον και την συγκίνησιν, και φέρουσιν πολλάκις άφθονα τά δάκρυα στά μαρμαμένα τοῦ άναγνώστου χείλη.

Σελίδες δηλαδή μελάναι, άποφράδες, πένθιμοι, έννα λάσσουνται με σελίδας φωτεινά και ένδόξους, άναλόγως των ήμερών και των σταθμών όπου έξησεν ένα Έθνος, άναλόγως των σταδίων που διέτρεξεν.

Και αληθινά εάν ύπάρχουν δυό Έθνη να έχουν περιπετειώδη ιστορίαν, τό ένα τούτων θα είναι τό Έλληνικόν. Τούτο δέ, διότι από των αρχαιοτάτων χρόνων, μοίρα σκληρά και άπληνής κυνηγοῦσε την Έλλάδα.

Από της εποχῆς όπου έπεσεν εις τάς χείρας των σταυροφόρων και όλίγων άρρεστερων κατά τὸν 12ον αἰώνα εις τάς των Ένετών ήρχισεν δι' αυτήν μία τραγική περίοδος φεβερών παθημάτων και εξευτελιστικής δουλείας.

Εκτοτε έγινεν περιμάχητος νύμφη, και αντικείμενον πόθων και ζυλοτυπιών.

Αλλά φεύ!

Εις τό βιβλίον της έπ'ερωτο γὰ γραφή και νέα συμφορά. Οι Τούρκοι επέπεσαν κατά των Ένετών, και μετά πάλιν μακράν και πολύνεκρον, ή Έλλάς έγινε κατά τὸν 15ον αἰώνα επαρχία Τευρκική.

Εκτοτε έπηκολούθησαν διὰ την Έλλάδα τέσσαρες όλόκληροι αἰῶνες σκότους και άμαθείας, τέσσαρες, λέγω, αἰῶνες θρησκευτικής, πνευματικής, και Έθνικῆς καταπτώσεως και παρακμῆς

Ἡ σώφρων σταθε-
ρότης εἶναι τὸ θε-
μέλιον πάσης ἀρετῆς

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΧΑΝΙΑ
15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἐτησία συνδρομή Δρ. 20
Τιμὴ φύλλου Δρχ. 2,50
Ἀριθμὸς φύλλου 16

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ο ΕΡΜΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ

Ἄλλ' ὅμως ἐὰν λόγῳ ἔσω-
τερικῶν ταραχῶν τῶν Ἑλ-
λῆνων, κατάρθωσαν οἱ
Τούρκοι νὰ καταβάλλουν
τούτους, δὲν κατάρθωσαν
ὅμως καὶ νὰ τὸν ἐξαλεί-
ψουν τὸ αἶσθημα καὶ τὴν
ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα.

Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι μας
μετὰ τὴν εἰς τοὺς Τούρ-
κους ὑπεταγὴν τῶν ἀφη-
σαν πλέον κατὰ μέρος
κάθε ἀτομικὸν συμφέρον,
καὶ κάθε ἐγώισμόν, καὶ
συνεταίριασθέντες τὸν Θεόν
ἀπεφάσισαν νὰ φροντίσουν
διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ ὑπο-
δούλου ἔθνους τῶν.

Ἠγωνίσθησαν μὲ πραγμα-
τικὴν ζέσιν καὶ ἐλπίδα
πρὸς τὸν Θεόν, καὶ κατάρ-
θωσαν νὰ προετοιμάσουν
τὰ πνεύματα διὰ τὴν ἀνά-
στασιν τοῦ ἔθνους τῶν.

Κατάρθωσαν λοιπὸν εὐ-
τοί ἐπειτα ἀπὸ πολλοὺς ἀνί-
στους καὶ ἐπικινδύνους ἀγῶ-
νας, νὰ μᾶς παραδώσουν
τὴν σημερινὴν μεγάλην
καὶ ἐλευθερὰν Ἑλλάδα,
ποῦ ἂν κακὴ μοῖρα δὲν
μᾶς ἀφῆρη τὴν ὥραιαν καὶ
πλουσίαν πατρίδα τοῦ Ὀ-
μήρου, θὰ ἐκαυχώμεθα καὶ
ἡμεῖς ὅτι κατέχομεν περὶ
λαμπρὸν θέσιν εἰς τὰ σημε-
ρινὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη.

Εἶναι λοιπὸν καὶ διὰ
τὴν Ἑλλάδα ἡμέρῃ ὅπου
τὸ θέλει ἢ δὲν τὸ θέλει φυλ-
λομετρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἱ-
δικήν της ἱστορίαν.

Ἡμέραι ὅπως ἡ τῆς ἐνδρ-
ξως τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ
ἀγῶνος.

Ἡ 25 Μαρτίου.

Τὸ θέλει ἢ δὲν τὸ θέλει,
τὸ δάκτυλό της θὰ σταμα-
τήσῃ εἰς τὴν σελίδα ταύ-
την, σελίδα δυσανάλογον
ἴσως ὡς πρὸς τὸ μέγεθος
τῶν ἄλλων ἡμερῶν της, δυ-
σανάλογον ὡς πρὸς τὴν
ἐκτασιν τοῦ ὅλου βιβλίου
τῆς ζωῆς της.

Τοῦτο δὲ διότι ἡ σελὶς
αὕτη ἐπαυσε νὰ ἀνήκῃ εἰς
τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἐνὸς
μόνου ἔθνους, ἀκριβῶς
ἐπειδὴ εἶνε σελὶς ἀνήκει-
σα εἰς τὴν Γενικὴν ἱστο-
ρίαν.

Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ Ἑλλάς
εἶχε χαθῇ τὸ 1821 θὰ ἐπέζη

θὰ ἐπέζη τὸ 1821 μαζὺ
μὲ τὰς μεγάλας φυσιογνο-
μίας του, τὰς ἑλληνικάς
καὶ ζένας.

Ἄν μὴ τί ἄλλο, ἡ ΝΙΚΗ
ΤΟΥ ΠΙΝΕΥΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΥΛΗΣ τὸ κατ' ἐξοχὴν χαρά
κτηριστικὸν τῆς ἡμερομην-
ίας ταύτης, θὰ ἦτο διὰ τὴν
ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότη-
τος τὸ ὁρόσημον πρὸ τοῦ
ὁποίου σταματοῦν οἱ λαοὶ
καὶ τὰ ἔθνη εἰς τὰ πέρα-
σμά των.

Ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Ἑλ-
λάδα ἡ ἡμερομηνία αὕτη
ἔχει μεγάλη σημασίαν,
διότι εἶνε ἡ ἀρχὴ τῶν θυ-
σιῶν, τῶν φόνων, τῶν δειώ-
σεων καὶ τῶν λεηλασιῶν,
τῶν εἰς βάρος της γιγνεμέ-
νων, ὑπὸ τῶν φοβερῶν κα-
τακτητῶν.

Εἶνε δὲ διὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ
σπουδαῖον μαρτύριον τοῦ
φραϊοῦ, τόσον δὲ συγκινη-
τικὴ ἢ ἐκδορὰ τοῦ Δασκαλε-
γιάννη, καὶ ὁ σουβλισμὸς
τοῦ Διάκου, καθὼς ἐπίσης
ἡ ἀντίστασις τῶν Σουλῶν
τῶν, τοῦ ῥακιδίου, καὶ
τοῦ Μεσολογγίου, οἱ ἀγῶ-
νες τέλος τοῦ Ἀνδρουτσου,
τοῦ Κανάρη, τοῦ Σήφακα
καὶ ἄλλων, ὥστε ὅς παύσουν
ἐκεῖνοι ποῦ λόγῳ ἀτομικῶν
ἢ ἄλλων αἰτίων θέλουν νὰ
μειώσουν τὴν ἀξίαν τῆς
ἡμέρας ταύτης.

Καὶ θὰ ἐπρεπε ἀναμφιβό-
λως σήμερον νὰ ἀκουσθῇ
ἡ πλὴθὺς καλλυκέλαδος ἱη-
δῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρνα-
σεῦ καὶ μὲ μεγαλόπνευα λό-
για, μεπινδαρικοὺς ὕμνους
νὰ ὑμνήσῃ τὰ τρέπαια καὶ
τὴν ἀνδρείαν τὴν ὁποίαν
ἐδείξατε αἰεὶ ὡ ἀνδρεῖοι
στὸ Σούλι, στὸ Μεσολόγγι,
στὴ Γραβιά, στὴν Ἀλαμά-
να, στὰ Φαρά καὶ στὴ Χίο,
καὶ προπάντων στὴν ἡρωϊ-
κὴν μεγαλόνησο Κρήτην.

Ναί! Ἐνας μεγάλος τεχνί-
της τοῦ λόγου ἕνας μεγάλ-
ος καὶ ἐπιδέξιος ἐγκωμια-
στής, ἀλλὰ καὶ βαθὺς γνώ-
στης τῆς περιλάμπρου ἱστο-
ρίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθ-
νους θὰ ἐπρεπε νὰ ἀκου-
σθῇ σήμερον.

Ἀς ἐορτάσωμεν ὅμως ἡ-
μεῖς σήμερον, οἱ καρπούμε-
νοι τῶν κόπων τῶν προγόνων

Ἡ μεγάλοι καλλιτέχναι τῆς
ἀρχαιότητος. Πόσα ἀπὸ τὰ ἀ-
ριστουργήματά σας δὲν σώζον-
ται μέχρι σήμερον ἂν καὶ κα-
τεστραμμένα, ὅμως εἶνε ἱκανὰ
νὰ μᾶς δείξουν τὴν καλλιτεχνι-
κὴν σας δύναμιν καὶ τὸν χρό-
νον ὅπου ἐξήσατε καὶ ἐδοξά-
σθητε!.. Εἰς λοιπὸν ἐκτὼν ἐνδο-
ξοτέρων καλλιτεχνῶν τῆς μαρ-
μαρογλυφίας, ἦτο καὶ ὁ Πρα-
ξιτέλης! Τὰ ἀπαράμιλλα ἔργα
του σώζοντα μέχρι σήμερον,
ἐν ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ
ἀγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ, τὸ ὁποῖον
θεωρεῖται ὡς τὸ κάλλιστον
πάντων. Τὸ ἀγαλμα αὐτὸ ἀνευ-
ρέθη, ὅτε ἔγιναν αἱ ἀνασκα-
φαὶ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἥρας,
τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὴν Ὀλυμ-
πίαν. Ἐκ μιάς περιγραφῆς
τὴν ὁποῖαν ἔτυχε νὰ διαβάσω
τοῦ ἀγάλματος, πολλὰ σημεῖα
μοῦ ἔκαμαν βαθεῖαν ἐντύπω-
σιν, καὶ ἔτσι μὲ τὴν φαντα-
σίαν μου εἶδα τὸν Ἑρμῆν, κα-
θὼς ἀκριβῶς ἐὰν τὸν ἐβλεπον
καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα.
Ἀκοῦσατε λοιπὸν καὶ ἐσεῖς τὴν
περιγραφὴν τὴν ὁποίαν θὰ σὰς
κάνω, καθὼς ἐννοεῖται τὴν
ἀντελήφθην καὶ ἐγὼ.

—Καθὼς εἶπα τὸ ἀγαλμα
ἀνευρέθη εἰς τὸ Ἡρατεῖον. Τὸ
σῶμα του ἔχει τὸ φυσικὸν μέ-
γεθος ἀνδρὸς ἐφήβου. Αἱ κα-
νονικαὶ διαστάσεις τοῦ σώμα-
τός του καὶ ἐν γένει ὅλου
τοῦ ἀγάλματος, δεικνύουν τὴν
ἰδιοφυίαν τοῦ δημιουργοῦ του.
Ὁ παριστανόμενος ἔφηβος,
ἵσταται ἐπὶ τινος βάθρου δι-
καιολογῶν τὴν ὥραιαν σέα-
σιν του.

νῶν μας, τοὺς γλυκεῖς καρ-
ποὺς τῆς ἐλευθερίας, τὴν
ἡμέραν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀπε-
λευθερωτικοῦ ἀγῶνος, ὅς
ἐπικοινωνήσωμεν μὲ τὰς
ψυχὰς τούτων, ὑποσχόμε-
νοι εἰς αὐτοὺς νὰ φανώμεν
ἀντάξιοι των, ὅς καυχηθῶ-
μεν δὲ διότι τυγχάνομεν
ἀπόγονοι τοιούτων ἡρώων.

Ἡ ΝΑΚΗΣ,

Τάξις Στ. Γυμνασίον Βάμου

Ὁ εἰς ἐκ τῶν ποδῶν, ὁλί-
γον καμπτόμενος, ἀφίνει μό-
λις τὸν ἄλλον νὰ ἐγγίξῃ χά-
μω, διὰ τῶν ἄκρων τῶν θα-
κτύλων ἐν τούτοις ὁμοῦ, στήρι-
ζεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν.
Τὸ σῶμα τοῦ ὁλόκληρου ἔχει
ἐλαφρὸν κλίσιν πρὸς τὴν ἀρι-
στερά. Φέρει δὲ ἱμάτιον, τὸ
ὁποῖον ἔχει ἀποθέσει πρὸς τὰ
ὀπίσω, οὕτως ὥστε νὰ σχηματί-
ζῃ πτυχὰς γραμμικότητας!.. Ἀλ-
λὰ μήπως νομίζετε ὅτι μόνον
ἡ στάσις καὶ τὸ λευκὸν μάγμα-
ρον εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα φα-
νερόνουν τὴν τέχνην τοῦ κα-
τασκευάσαντος αὐτό; Ὁχι. Τὸ
σπουδαιότερον ἐξ ὅλων εἶναι,
ὅτι ὁ καλλιτέχνης εἶχε τὴν δύ-
ναμιν νὰ δώσῃ εἰς τὸ πρόσω-
πον τοῦ ἀγάλματος τοιαύτην
ἐκφράσιν, ὁποῖαν ἐφαντάσθη
ὅτι θὰ εἶχεν ὁ θεὸς καὶ εἰς
τὴν πραγματικότητα! Ἡ ἐκ-
φρασις τοῦ ἀγάλματος ἦτο ἀ-
μέριμνος, ἀπαθὴς καὶ ἐν γέ-
νει ἀνθρώπου εὐτυχούς. Ἀλ-
λὰ ὁ θεὸς δὲν παρίστατο μό-
νος! Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ
χειρὸς ἔφερον τὸν Διόνυσον! Καὶ
αὐτό, διότι κατὰ τὸ ἔτος
343 π.χ. ἔγινε μία συμμαχία
μεταξὺ τῶν Ἀρκάδων καὶ τῶν
Ἡλείων, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς
δημοκρατικοὺς Ἐπειοὺς. Λοι-
πὸν οἱ Ἀρκάδες ἐλάτρευον
τὸν Ἑρμῆν, οἱ δὲ Ἡλείες τὸν
Διόνυσον, δι' αὐτὸ τὸ καλλιτέ-
χνης ἐθεώρησε καλὸν νὰ κἀμῃ
τὸ σύμπλεγμα αὐτό, τὸ ὁποῖ-
ον θὰ ἐνεθύνει τὸ ἱστορικὸν
αὐτοῦ γεγονός καὶ τὴν μυθό-
λογίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ
θεοὶ ἔδωσαν τὸν μικρὸν Διόνυ-
σον εἰς τὸν Ἑρμῆν, διὰ νὰ
τὸν φέρῃ εἰς τὰς νύμφας πρὸς
ἀνατροπὴν. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ
ἐκφρασις καὶ ἡ στάσις τοῦ
Διονύσου δεικνύουν ὅτι ὁ Ἑρ-
μῆς κατ' ὁδὸν εἶτε ἐκροτάλιζε
εἰς τὸ μικρὸν, εἶτε ἐκρατοῦσε
σταφυλὴν αὐτὸ διότι ἡ ἐκ-
φρασις ἡ ἀνήσυχος τοῦ μικροῦ
εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν τοῦ
Ἑρμοῦ ἡ ὁποία καμμίαν ἀνη-
συχίαν καὶ προσοχὴν πρὸς τὸν
μικρὸν δὲν προδίδει. Ὁ γλύ-
πτης ὅμως, διὰ νὰ δώσῃ πε-
ρισσότεραν ζωὴν εἰς τὸ ἀγαλ-

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

μα, τὸ ἐχρωμάτισε διὰ τὸν ἐρμολίων χρωμάτων, τὰ ὅποια ἐποίμilon θαυμασιῶς τὸ ἀγαλλμαί.

Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ ἀγαλλμα τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου, τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον ἀκόμα σῶζεται εἰς τὴν Ὀλυμπίαν μαζὶ μετὰ τὰ ἄλλα ἀγάλματα τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος!!!

Ἀργυροῦλα Παπαδάκη
Τάξις Γη. Γ.Θ.Χ.

Ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς παράδοσις

Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Τὸν καιρὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπρόκειτα νὰ κτισθῇ ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ὁ δόσμος ἦτο ἀνάστατος, διὰ νὰ βροῦν τὸ σχέδιον τοῦ ναοῦ αὐτοῦ. Ὅλοι οἱ καλοὶ μηχανικοὶ ἐπήγαιναν διάφορα σχέδια εἰς τὸ βασιλεῖα. Κατένας ὅμως δὲν τοῦ ἄρεσε καὶ γι' αὐτὸν ἦσαν στενοχωρημένοι. Πέρασαν πολλὰς μέρας, ἀλλὰ σχέδιον δὲν εὗρίσκετο. Μὰ Κυριακὴ πρωτὴ ἦσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ λαὸς μαζὶ καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ χρυσὰ θησαυροφυλάκια καὶ ἐπαρὰ τοῦ ναοῦ ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου ἰμαθήμενος. Ὅταν ἀτελείωσε ἡ λειτουργία καὶ ἐπορεύσαντο τὸ ἀντίδωρον ὁ παππὰς τῆς ἐκκλησίας ἐπήγε εἰς τὸν βασιλεῖα ἀντίδωρο. Αὐτὸς ὅμως δὲν τὸ ἐπίασε καλὰ καὶ τοῦ ἔπεσε ἕνα κομμάτι. Τότε ἔκανε ἀνάστατη τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ βρῇ τὸ ἀντίδωρον, διότι ἐφοβεῖτο μήπως τὸ πατήση κανεὶς καὶ ἀμαρτήσῃ. Τὴν ὥραν αὐτὴ βλέπει μία μέλισσα νὰ ἔχῃ εἰς τὸ στέμα τῆς τοῦ κομματι τοῦ ἀντιδωρο καὶ νὰ φεύγῃ. Ἀμέσως διέταξε ὁ βασιλεὺς ὅσους ἔχουν μέλισσας νὰ ψάξουν εἰς τὰς κυψέλας τῶν μὴ πως βροῦν τὸ ἀντίδωρο. Τότε κάποιος τυχερὸς, ἐνῶ ἔψαχνε, ἤβρε μέσα εἰς τὴν καλύτερὴν του κυψέλην μία δολοχρυσὴ ἐκκλησιόσκα. Τὴν ἔβλεπε ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα καὶ ἐθαύμαζε τὴν ὁμορφιά τῆς. Μὲ τὸ βλέμμα του ἐμπήκε μέσα. Τὰ τόσα ὠ-

Ο ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ
Ο ΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἡ κοινὴ λοιπὸν ἀνάχεται τὸν σημερινὸν ἱερεῖα ἂν καὶ πολλὰς καθίσταται καὶ βαρύνει, λόγῳ τοῦ διὰ τὸν γινώσκει τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ φέρεται πρὸς αὐτὴν. Τὸν ἀνέχεται ὅμως ἐπειδὴ σιγερῶς μορφομεῖται τοιοῦτον. Φωνάζει ὅμως καὶ θέλει τὸν ἱερεῖα τὸν νὰ ἴσται εἰς τὸ ὄψος του, εἰς τὴν θέσιν του, κάτοχον ἐπιστημονικῆς φωτιστικῆς. Τὸν θέλει καὶ τὸ ἐπιδυνμῇ καὶ εὐχεται νὰ γίνῃ ἐνωρίτερον. Νὰ γίνῃ ὁληδὴ καὶ ὁ ἱερεὺς τῆς μορφωμένου. Πρέπει δηλαδὴ νὰ μορφωθῇ ὁ ἱερεὺς; Αὐτὸ οὐκ ἔστι νὰ λέγῃται πρέπει.

Μόνον ὁ ἱερεὺς σήμερον εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα ὑστερεῖ. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πρῶτος ἔπρεπε νὰ τυγχάνῃ ἀρετῆς μορφωτικῆς. Ὁ προορισμὸς καὶ

ρατὰ πράγματα ποὺ εἶχε μέσῃ δὲν περιγράφονται. Ἐφθασε εἰς τὸ ἱερό. Ἐκεῖ εἶδε τὴν ἀγίαν Τράπεζαν τὸν ἀστερισμὸν καὶ ἐπάνω του ἦτο τὸ ἀντίδωρο τοῦ Βασιλεῖα. Τότε σαστισμένος ἐρέχει καὶ τὸ δείχνει εἰς τὸν βασιλεῖα. Αὐτὸς μόλις τὸ εἶδε ἔμεινε μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα γιὰ δὲν τὸ περίμενε. Τότε ἐκέφτηκε δὲ αὐτὸ ἦτο ἐπὶ τὸν Θεόν καὶ ὠραιοτέρου σχεδίου οὔτε ἔγινε καὶ οὔτε θὰ γίνῃ. Καλεῖ τότε ὁ βασιλεὺς τοὺς μηχανικοὺς καὶ τοὺς τὸ δείχνει, εἰς δὲ τὸν ἄνθρωπον ποὺ τοῦ τὸ ἤβρε τοῦ ἔδωκε πολλὰ χρήματα.

Τότε πάλιν ὁ βασιλεὺς κατενθουσιασμένος ἐγύρισεν εἰς τὸ παλάτιον του καὶ ἡ Ἀγία Σοφία καθεὶς τόσο καὶ ἐπρόδενε ὡς ποῦ ἐτελείωσε καὶ ἔγεινε ἕνα ἔργον ποὺ τὸ θαυμάζει ἀκόμη ἡ ἐπιστήμη.

Ἰσμήνη Δ. Μαντανανάκη
Τάξις Β'.

ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἱερέως εἶναι μετὰ γὰρ. Πρέπει λοιπὸν νὰ γινώσκῃ τὰ πάντα καλῶς. Ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ γινώσκῃ πρέπει νὰ μορφωθῇ. Νὰ ἐξετάσῃ ποῖον εἶναι τὸ καθήκον του, ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ δράσις του. Ὁ ἱερεὺς εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων. Τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ ποῖοι θὰ τὴν συνεχίσουν εἰμὴ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ;

Μόνον ὁ μορφωμένος κληρικὸς εἶναι εἰς θέσιν νὰ διδάξῃ, νὰ νοουθετήσῃ, νὰ σιγερῶσῃ ἐν τῇ πίστει, νὰ διδάξῃ τοὺς πιστοὺς τὴν κατανόησιν τῶν μυστηρίων (δίδει ὡς ὁμολογήσωμεν διὰ πάντας οἱ πιστοὶ εἰσερχόμενοι εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἴστανται ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι ἀκούμενοι εἰς τὸ νὰ ποιῶν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ τίποτα ἄλλο. Τὶ σημαίνουν τὰ ψαλλόμενα, τί κάμνει ὁ ἱερεὺς οὔτε καὶ ἰδῶν ἔχουν). Πῶς λοιπὸν θὰ γίνοντο γινώσκαι καὶ αὐτοὶ καὶ θὰ ἐμφυλοχωρήσουν εἰς τὴν ἐννοίαν τῶν μυστηρίων;

Μόνον διὰ τὰς ἀναπτυξιακῶς, διὰ τῆς οὐρανικῆς διδασκαλίας, διὰ τῶν ἐγγραμμάτων ἱερέων τῶν ὁποίων τὸ ἔργον εἶνε αὐτὸ. Ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοῦ λόγου, ἡ νοουθεσία, ἡ ἐξομολόγησις πρέπει νὰ εἶνε τὸ κύριον ἔργον τῶν ἱερέων. Πῶς θὰ ἀπολογηθῶν αὐτοὶ διὰ τὴν ἐφημέριαν ὁλητῶς τὸ τοῦ Εὐαγγελίου «ὅτι εἰς τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Οὐδὲ λαμπρῶς τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων».

Τὸ φῶς πρέπει νὰ μεταδώσῃ τὸ φῶς, νὰ διαλύσῃ τὸ σκοτάδι, νὰ τεινῇ εἰς ὕψος μέρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ φωτίσῃ. Τὸ πρόσωπον λοιπὸν τοῦ ἱερέως πρέπει νὰ λάμπῃ ὡς τὸ φῶς. Νὰ εἶναι εἰς τὴν θέσιν τοῦ φῶς διὰ νὰ φωτίσῃ καὶ μάθουν τὴν ἀλήθειαν, τὸ καλόν.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον φῶς ὁ ἱερεὺς ἀλλὰ καὶ ἄλλος. Διὰ τῆς ἡθικῆς του δυνάμεως καὶ θοδῆγαι τὰ πρόβατά του εἰς

νομάς ζωηγόνους εὐαγγελικῆς χάριτος, τὰ ὁδηγεῖ εἰς ὁδὸν ἡθικῆς καὶ σωφροσύνης, διότι ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ὑπάρχει ἡ ἡθικὴ. Πρέπει ὅμως νὰ προσέξῃ νὰ μὴ μωρανθῇ. Διότι εἰ τὸ κέρδος, εἰ τὸ ὄφελος, μάλιστα δμῆλ.

Μόνον λοιπὸν ὁ μορφωμένος κληρικὸς δύναται πράγματι νὰ δράσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι αἱ γνώσεις του ἔχουν τὸ φῶς, ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ τοῦ ἱκανότης τὸν ὑποβοηθεῖ εἰς τὸ ἔργον του καὶ ἔτσι ἐπιτελεῖ αὐτὸ εὐκόλως φέρων πάντοτε ἀγαθὰ καὶ ἀποτέλεσμα. Ὁ κληρικὸς εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς καθήκον μόνον τὸ ἀγιάσαι καὶ διδάσκειν, ἀλλὰ καὶ τὸ κοινωνικόν. Πρέπει νὰ ἐσχωρήσῃ μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ ἀναμιχθῇ, νὰ δράσῃ ἐν μιᾷ λέξει ὡς ἄνθρωπος ἐμπορούμενος ἀπὸ θεοῦ ζῆλον. Δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται εἰς αὐστηρὰς διατάξεις τοῦ μεσαιωνικοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐμφανίζεται εἰς τὴν κοινωνίαν ὡς πρόσωπον ὑψηλόν, νὰ συναναστρέφεται ἀνθρώπους ἐγγραμμάτους καθὼς καὶ αὐτοὶ θὰ εἶναι καὶ εἰς πλεοναύτη καὶ ἐκείνον τὸ ὁποῖον παραινεῖται σήμερον εἰς τοὺς ἱερεῖς. Σήμερον Χριστιανιστὴς ἀνακαίνιστος τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ἀλλὰ ποῦ θὰ εἶναι οἱ ἀνακαινιστοὶ; Αὐτὴ ἡ ἐρώτησις δὲν ἔπρεπε οὔτε νὰ γίνῃ, διότι ἀποτείνονται πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνακαινιστάς. Ἡμεῖς ἀγαπητοὶ συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι θέτε τὴν κλήσιν ἐκλήθημεν ἐδῶ μέσα, διότι ἀνωθεν ἐστὶ βεβαίως ἡ κλήσις ὡς διὰ τοῦ ἀποστόλου ὁ Κύριος εἶπε «οὗς προώρισεν καὶ ἐκάλεσεν». Εἰς ἡμᾶς λέγει ὁ ἁγίος οὗτος νὰ ἀνακαινώσωμεν τὸν ἱερόν κλήρον καὶ στήσωμεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄψος του. Ἡ φοίτησις μας εἰς τοιαῦτα ἱδρύματα ἄλλον τινα σκοπὸν δὲν ἔχει εἰμὴ τοιοῦτον. Ἀπὸ ἡμᾶς ἡ κοινωνία σήμερον πολλὰ καλὰ πε-

ριμένει. "Ας δμολεγῇσωμεν
 δὲ καὶ τοῦτο διὰ τὸ κράτος
 ἤρχισεν νὰ δεικνύῃ κάποιαν
 πρόνοιαν πρὸς τὸν κλῆρον
 τὸν ὅποιον τόσον πολὺ εἰς-
 παραμείψει. Καὶ τοῦτο ἀπο-
 δεικνύεται ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπὸ
 τὴν Ἱδρυσιν τόσων Ἰσραηλικῶν
 Σχολῶν' καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ
 τὴν ἀρχὴν τὴν ὅποιαν εἰσάγει
 νὰ μοιθοδοτήσῃ τὸν κλῆρον
 ὥστε νὰ σταθῇ καλῶς εἰς
 τὸ ὕψος του καὶ μὴ κατέρχε-
 ται εἰς τὸ σημεῖον ἡς ἐπαι-
 τίας. Πέμπτη ὁμως νὰ μερρω-
 θῇ αὐτὸ τὸ ἀπαιτεῖ ἡ σημερι-
 νή κοινωνία, ἥτις ἐξελισσομέ-
 νη φέρεται μέσα εἰς τόσα κα-
 λὰ καὶ τόσα κακὰ. Ἡ ἐξέλι-
 ξις πολλὰ κακὰ εἰς τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἔφερεν. Σήμερον ἡ
 ἐκκλησία εὐρίσκεται ἐν διωγ-
 μῷ. Τί εἶναι πορὰ μάστιγι αἰ-
 μοσταγῆς ἥτις ἀπ' ὅλης τῆς
 παρθένου κτυποῦν τὴν μητέραν
 ἡμῶν ἐκκλησίαν ὁ καθ' ἡμέ-
 ραν λαμβάνων διασείσεις κου-
 μονισμοῦ; Ὁ προνισιαντι-
 σμός καὶ ὕλισμός τὰ ἀκοίμη-
 τα εὐτὶς θηρία τὰ ὅποια κα-
 θήμερινῶς στέλνουσιν εἰς ἐνέ-
 δρας ἰων, καὶ προσπαθοῦν
 πῶς νὰ σαργνεύσουν καὶ δάλε-
 ῦσουν. Ἐρχονται ἐν ἐνδύμα-
 σι προσβάτου εἰς τοὺς ἀπλοῖ-
 κούς χωρικοὺς καὶ πίπτουν
 θύμα εἰς τὸ ἄγκυσιτὸ ἰων.
 Μόνον λοιπὸν ὁ μορφωμένος
 κληρικὸς ἔχων ὡς διπλαῖας
 γνώσεις του θὰ ἐπιτεθῇ ἐναν-
 τίων τῶν ἐχθρῶν τοῦτων καὶ
 θὰ ἀποστομώσῃ κυριολεκτι-
 κῶς αὐτοὺς καὶ θὰ διαλύσῃ
 τὴν πλάνην καὶ νὰ τὴν φέ-
 ρῃ εἰς φῶς «Ἀράξασθε λοι-
 πὸν παιδείας μήποτε ὀργισθῇ
 Κύριος». Ἐδῶ ὅπου μᾶς ἐ-
 κάλεσεν ἵνα αὐριοι τὸν ὑπη-
 ρετήσωμεν ἃς προσπαθῇσω-
 μεν νὰ φανῶμεν ἀνιάξιοι μι-
 ᾶς τοιαύτης κλήσεως. "Ας
 μορφωθῶμεν καὶ ὁ Χριστὸς
 ἵνα ἡμεῖς εἰς τοὺς ὁποίους ὁ
 κλῆρος ἔπεσε νὰ ἀνακαίνισω-
 μεν τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ ἀ-
 ποτελέσωμεν τὸν νέον, τὸν ἀ-
 νακαινιζόμενον, φανῶμεν ἀν-
 ιάξιοι τοιαύτης ἀποστολῆς.
 Ἡ θέσις μας ἐν τῇ ἐκκλη-
 σίᾳ θὰ εἴσῃ μεγάλη, τὸ ἔρ-
 γον μὲν βαρὺ καὶ κουραστι-
 κόν, ἀλλὰ ὁ Κύριος θὰ τὸ ἐ-

λαφρόνη καὶ θὰ ἰδὲ ἐνισχύσῃ.
 * μ.μ. Βολουδάκης
 Ἰερ. Σχολὴ Χονίων

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΟΥ

*Τονοῦάριος Πέμπτη 18

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὁ ἐπιθεωρητὴς αὐτὸς τῆς λέξεως ἔσφω
νίζου καὶ φοβισμένα μονιρά
καὶ τῶν μαθητῶν. Καλὴ
λέω μέσα μου εἰς θεοῦ
εἶνε τάχα αὐτὸς ὁ καὶ ἐπιθεωρητὴς
τῶν Ἰνυνασιῶν; Καὶ
καὶ κεντὰ τὸ κουδούνι γὰρ τὸ
μάθημα. Ἐχωμε Νῆα. Σὲ
ἀγαπᾷ καὶ μπαίνει μέσα
ὁ καὶ ἐπιθεωρητὴς, μὰ ὦ τίχα
ρὰ! δὲν εἶναι κανένα θεοῦ
εἶναι ἕνας πολὺ καλὸς κύριος
Μᾶς κἀναι διάφορες ἐρωτήσεις
στὶς ὁποῖες ἀπαντᾷ σιὴν
ἀρχὴν φοβισμένα καὶ ἐπειτα
ποὶ θάραρα. Ποιὰ θὰ πῶ
σις πῶς εἶναι ἕνας ἐπιθεωρητὴς
τόσο καλὸς ἄνθρωπος
διὰ εἶμεθα τρομοκρατημένες
στὸ διάλειμμα. Τὸ μάθημα
τέλειωσε ὁ καὶ ἐπιθεωρητὴς
μᾶς εἶπε πῶς εἶμεθα καλὰ κο
ρίτσια καὶ τρεῖς χαρούμε
νες καὶ πεταχτὲς στὰ παιγνί
δια μας.

*Ιανουάριος Τρίτη 31. Εἶ
ναι ἓνα χαρούμενο ἀπομνη-
μιο ὁ ἥλιος μᾶζ' ἑστιάσει
γλυκά γλυκά καὶ θωπευτικά.

Μαμά, καλή μας μαμακοῦ
λα πᾶς λίγο περιπατο παρα
καλοῦμε τὴ μαμά. "Οχι λῆσαι
ἐκείνη νά σᾶς πάρῃ ἡ Μαρί
κα μας νά πᾶς στή θεία. Δέν
χάνομε καιρὸ τρεχάτες φθάνο
με σ' ὁ περιβόλι. Πηδάς ἐ-
δῶ κ' ἐκεῖ σὲν κατσίκια ἄλ
λῃ ξαπλώνεται σιὸ πυκνὸ
χορτάρι, ἄλλο: σκαρφαλώνει
σιτὴν πορτοκαλιὰ, καὶ ἄλλη
πὺ λειπὴ μαζεμένη λουλουδία,
καὶ εἰ λουλ' ὅδια νομίζεται
«ξυνίδες», Οὐρ μῖσος φωνά
ζει ἡ ξαδὲλφη μου γιατί σὲν
μεγάλῃ ποῦ εἶναι ἔξωρε τὴν
σημασία τῶν χορωμάτων.

Ἐκφωνητὰ χαρὰ· μαλῶμα
τα ἀκούονται. Ἐ παῖδιὰ ὦρα
νὰ πηγαίνωμε ἀκούσται ἡ φω
νὴ τῆς Μαρ κας.

Ἀφήνομε εἰς ἀσχολίαν
καὶ γυρίζομε σπῆτι ἀφοῦ πε-
ράσαμεν ἕνα ὥραϊο ἀπόγευμα
καὶ λιαστήκαμε σὲ τὰ γερά.

Λόλα Λουπάση
Τόξιος Α'

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ
& Η ΕΞ ΑΥΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

Εἰς τὸ αἰκτεῖον μέρος: τῇ: χρη-
ματὶς περὶ οἴνου ὁμιλῶν, δ
κ Καθηγητῆς περὶ οἴνου
ἀνέφερε καὶ τὰ σχετικὰ με-
τὴν στατιστικὴν τοῦ 1923.
Ἐξ αὐτοῦ ὁρμηθεῖσα αἰ-
τῶ ἔγραψα τὰ κατωτέρω:

Ἡ ἀμπελοργία ἐν Ἑλλάδι παρουσιάζει σοβαρὰν ἀνάπτυξιν ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ὁλοκληρὲς ἑκτάσεις ἑλληνικῆς γῆς ἀνερχόμεναι εἰς 1250000 στρέμματα, εἶνε καταπράσινα ἀπὸ τ' ἀμπέλια. Ἡ Ἑλλὰς στερεῖται μεταλλείων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Ἐξ·εἰ ὅμως ἄλλον χρυσόν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐπιφανέειαν. Εὐτυχὲς τόνειωσαν οἱ χωρικοὶ μας ἔστω κι' ἀργά, κι' ἐστράφησαν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἡ Ἑλλὰς τῶρα κατέχει τὴν 7ην θέσιν μεταξύ πάντων τῶν παραγωγικῶν κρατῶν ἀπὸ ἀποφθεῖς οἶνου, ἐρχομένης πρώτης τῆς Γαλλίας τὴν τρίτην δὲ μετὰ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν, προηγούμενης τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Νοτιοσλαβίας. Κατὰ τὸ 1929 εἶχαμε παραγωγή 300000000 τόννων εἰνου, συνολικῆς ἀξίας 1.500.000.000 δραχ. Κι' ἔναντι τῆς σοβαρᾶς ταύτης προσόδου μὴπως ἀπαιτεῖται δαπάνη σοβαρά, κόπος μεγάλος, ἡ πάροδος πολλῶν χρόνων διὰ καρποφορίας; Γίνοτε ἀπ' αὐτὰ. Μέσα σὲ σὲ τρία χρόνια ἀποδοῖει ἀρκεῖ νὰ τύχῃ σχετικῶς εὐνοειδὴν περὶστάσεων, εὐφρόρου δηλ. γῆς εὐκράτου κλίματος καὶ καλῆς κολληριότητος. Ποία ἄλλη χώρα τὰ συνδίδει περισσότερον ἢ ἡ Ἑλλὰς.

Ἡ σπουδαιότης τῆς οἰκοποιίας ἀπὸ ἀπόψεως Ἑθνικῆς οἰκονομίας εἶναι μέγιστη, δύναται δὲ νὰ προλάβῃ ἀκόμη μεγαλύτεραν, ἐπεὶ διὰ τοῦ κάνει ἐπιδεκτικὴ ἀναπτύξεως. Ἀλλὰ ἀν' λάθρου μὲν ὅπ' ὄψιν ὅτι εἰσῆχθησα 3.417.655.844 δρ. ἀπὸ ἐξαχθέντα καπνόν, 77.571.085 ἀπὸ σταφίδας προσέτι 527.407.420 ἀπὸ εἶνον, ἐκτός τὰ εἰσαχθέντα ἀπὸ ἔλαιον φθάνωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει ἥσυχον ἐκὼς κληρὸν στὸ ἑδαφὸς ἡς. Τό κρᾶτος ἐν τῇ διηνεκῇ του μερίμνῃ διὰ τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς ἀπὸ ἀπόψεως καθαρᾶς πλουτοπαραγωγικῆς, ἐμφορῶσαν εἰδικούς οἰνολόγους τοὺς ὁποίους ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν χωρικῶν, πρὸς παρεχὴν εἰς αὐτοὺς πᾶσιν χρησίμου πληροφορίας, καὶ ἱδρύσας πρῶτον οἰνοποιεῖα, ἅτινα πολλὰ πλὴν ἐκμεταλλεύον ἐπὶ τὸ τελειότερον τὴν οἶνον παραγωγικὴν, παραλαμβάνον. ἀπὸ τοῦ χωρικοῦ νωπὰς σταφυλὰς τὰς ὁποίας διὰ τῶν τελειότερων μέσων συνθλίβουσι, περιποιούμενοι ποικιλοτρόπως τὴν ποσοτικὴν αἰ ποιοτικὴν τὴν ἀπόδοσιν αἱ εἶνον, διαδότες τοῦτον εἰς ἀπισφαλέστερον διὰ τοῦ χωρικοῦ εἰς Ἑλληνικὰς καὶ διεθνεῖς ἀγοράς τοῦ προϊόντος τούτου τὸ ὅποιον ἐσχάτως εὐρίσκει θερμούς καταναλωτάς, λόγῳ τῆς καθ' ἡμέραν καλλιτερεύσεως τῆς ποιότητος

του.
Νὰ λειπὸν ἕνας κλάδος τῆς γεωργίας ὃ ἐποῖτος ὁρμεῖ νὰ ἐπισυρῇ τὴν ἀμέριστον τὴν προσχὴν τῶν νέων μας ἵνα οὕτοι αὐξήσουν τὴν ἀπελευκαλλίρυσιν πρὸς ἰδίον ὄφλος, ἐπειδόμενοι μετὰ ζήσεως εἰς ταύτην καὶ μορφωθῶσι ἐπιστημονικώτερον, εἰς πᾶν ὅτι ἀφῆρξ τὸ πρῶτον τοῦτο. ἀποφύγοντες ὅλα τραπῶσι εἰς ἄλλο ἐπαγγέλματα ἅτινα κακῶς νομίζονται ὡς εὐγενέστερα καὶ ἐκπαιτιστικώτερα, καὶ ἅτινα πολλὰ πλὴν ζημίαν ἐπιφέρουν εἰς τὸ πτωχόν μας κράτος χωρὶς αὐτὰ καδ' ἐαυτὰ νὰ εἶνε βλαβερὰ ἢ κακὰ) στεροῦνται τοῦτο νεαρῶν ἀνδρῶν καὶ ἐργατικῶν χειρῶν καίτινες τόσῃν ὀλίγην ὠφελειαν θὰ ἀπέφερουν καὶ εἰς ἐαυτοὺς καὶ εἰς ἐκείνο.

Ζαχαρένια Ι Σπερελάκη
ΣΤ' Γ.Θ Χ.

Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἀνάλογος πρὸς τὸν πνευματικὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον μαρτυρεῖ ἡ φιλολογία καὶ πρὸς τὴν ὕλικήν λαμπρότητα καὶ πολυτέλειαν τὴν ὁποῖαν μαρτυρεῖ ἡ τέχνη εἶνε καὶ ὁ καθόλου ἰδιωτικὸς βίος τῶν Βυζαντινῶν

Ἡ γυνὴ οὐδόλως ὑπέβησεν
εἰς τὴν γυναικείαν προδοσί-
ν της καὶ ὅπως ποτὲ δὲν ἔπαυσε
ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς γεννήσεώς
της νὰ τρέφῃ ἀπεριόριστον πό-
θον πρὸς τὴν αὐτωραϊότητα
καὶ αὐτοκαταστροφίαν, ὅπως
τῆς ἀρέσει πάντοτε κἀθετι κα-
λὸν, κἀθετι ὥροισιν οὕτω καὶ
κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην διὰ
τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦμεν ἡ γυνὴ
οὐδόλως ὑπέβησεν ἀπ' αὐτῆς ἐ-
πεδοθῇ εἰς τὸν καλλώπισμὸν.

Βάψιμο, κέντησιμα, κέλυμμα
της κεφαλῆς, ένδυμα, ύπόλεμμα.
ὅλα μαζὺ καὶ ἑκαστον χωριστὰ
ἀποτελεσθαι ἔνα κόσμον ἰδιαι-
τέρων φροντίδων διὰ τὴν Βυ-
ζαντινὴν γυναῖκα.

Ἐλθόντων συκνώτατα, ἤλει-
φοντο μὲ ρῖτρα, ἔβαφον τὸ πρό-
σωπον, ὑπεγοάμμιζον τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς, ἔβαφον τὰ φρυδιὰ.
καὶ γενικῶς ἐλάβρβανον μεγά-
λην φροντίδα διὰ τὴν ὥραιαν
ἐμφάνισιν τοῦ προδρόπου κα-
θ' ὧς καὶ τῆς κεφαλῆς. Τὸ κτέ-
νισμά τους ἦτο πολυσύνθετον
καὶ ἐτελειῶνε μὲ πολυχρώμους
ταινίαις μὲ πολύτιμα-
πετράδια, καὶ ἂν τὰ μαλλί-
ων ἦσαν μικρὰ προσέθετον
καὶ ἄλλα ἣ μετεχειρίζοντο πε-
ροὺκας καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ
Γρηγόριος ὁ Νανξιοτ' νὸς διέμαρ-
τύρειται λέγων ἐμὴ κεφαλὰς
πυροῦντε λόθους πλοκάμιοι...

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΟΙ ΑΡΑΠΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Τὸ κνένισμά της συνεπλήρωνε ἡ Βυζαντινὴ μὲ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τὸ ἀνάλογον μὲ τὴν μόδα τῆς ἐποχῆς, τὸ μαρφόριον ὅφασμα λεπτὸν τὸ ὅποιον ἐπιστε μὲ χάριν μέγρι τῶν ὤμων, καὶ πολλὰκις ἐστηρίζετο ὑπὸ πίλου ὁμοιον μὲ μίτραν ἀρχιεπισκοπικὴν. Ἐνθ' δὲ κατὰ τοὺς πρώτους καὶ τελευταίους χρόνους τῆς Αὐτοκρατορίας οἱ γυναῖκες ἐξήρχοντο εἰς τὰς δημοσίους τελετὰς μὲ πρόσωπον ἀκάλυπτον κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Περσικῶν καὶ Ἀραβικῶν πολέμων σκεπάζουν τὸ πρόσωπον μὲ τὴν περιφρῆμον ὀδόνην τῆς γυναικὸς τοῦ Ἰσλάμ (για σμάκιον).

Ἡ φορεσιὰ τῆς ποδὸς εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτο ἀπλουστάτη, χιτὴν ζωσμένη ψηλὰ ἱεῖς τὴν μέσην τῆς σιγὰ σιγὰ γίνεται τὴν ἐποχὴν αὐτὴν πολὺπλοκή ποὺ σὴ μέρων εἶνε δύσκολον νὰ σχηματίσωμεν σαφὴ ἰδέαν δι' αὐτήν. Ὅσον ἡ Αὐτοκρατορία προχωρεῖ πρὸς τὴν Ἀσίαν ἡ ἀσιατικὴ πολυτέλεια ἐπιδραῖ ἐπ' αὐτῆς καὶ ἡ ἀρχόντισσα προσθέτει εἰς τὸ ντύσιμό της τὸ δαλματικὸν μικρὸν χιτωνίσκον μὲ κομμένας τὰς χειρίδας, θαβμά ὑφαντουργικῆς τέχνης κεκομσμένον μὲ διαφόρους παραστάσεις παρμένας σχεδὸν ἀπὸ τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Ἐπὶ τοῦ δαλματικίου δὲ ἐπιτετὸ τὸ λεωακίον πολὺχρωμον κεντητὸν φόρεμα στολισμένον μὲ βλαστία δηλ. μποροθυρεὶ ἀπὸ πολὺ τιμα πορφυρὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, κεντημένα μὲ χρυσὸν εἰς σχήματα κλάδων πολυπλόκων, καθὼς βλέπομεν εἰς διὰ φορα Βυζαντινὰ ἀνάγλυφα.

Αἱ αὐτοκράτειραι καὶ κυραὶ τῆς τιμῆς ἔφερον κοινὸν μανδύαν ριπτόμενον ἐπ' ἀνωπὸ στενὸν φόρεμα ἐκ λεπτοτάτου ὑφάσματος μὲ ἀνοικτὸν περιλαίμιον, ἐπίσης οἱ αὐτοκράτειραι κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετὰς ἔφερον τὸ κυλινδρικὸν διὰ δῆμα μετὰ πρεπιδοῦλιον (σειρὰ μαργαριτῶν κρεμασμένον ἐκατέρωθεν τοῦ προσώπου) προσέτι κόκκινα σανδάλια, βασιλικὴ χλαμίδα, δαλματικὸν, βασιλικὸν σιγάριον καὶ ποσφύρα ἀπὸ ὑφάσματα πολυτελέστατα καὶ στολισμένα μὲ πολυτίμους λίθους καὶ χρυσὸν σχηματίζοντα λέοντες, αἰετοὺς, γρύκας, παγώνια. Τὰ πολυτίμα ἐπίσης περικείμενα τὰ ὅποια πολὺ ἀγαπᾷ ἡ Βυζαντινὴ, ἀμέθιστοι κεραυνίτες, ἰάσπιδες, τοπάξια λάμπουν γύρω εἰς τὸ κεφάλι της, εἰς τὸν λαιμόν της, εἰς τὰς χεῖρας της καὶ εἰς τὰ σανδάλια της ἀκόμη.

Ἀλλ' ὅμως ἄλλη σωστὴ ἐπιστήμη ἡ ὑπόδῃς τῆς Βυζαντινῆς. Τὸ χρώμα τῶν σανδάλων καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν κο-

σμήματα ἦσαν ὁρισμένα ὑπὸ τῆς αὐστηρᾶς ἐθιμοτυπίας τῆς Βυζαντινῆς αὐλῆς δι' ἐκάστην τάξιν γυναικῶν. Τὸ ἐρυθρὸν ὑπόδημα κεντημένον μὲ μαργαρίτας ἦτο προωρισμένον διὰ τὰς βασιλίσσας. Αἱ σὺζυγοὶ τῶν δεσποτῶν δὲ τῶν ἀδελφῶν ἢ υἱῶν τῶν αὐτοκρατόρων ἔφερον ὑπόδημα κατὰ σκευασμένα ἐν συνδιασμῷ ἀπὸ ἰόχρωμον καὶ λευκὸν ὑφάσμα καὶ κεντημένα μὲ μαργαρίτας, αἱ δὲ ἄλλαι κυραὶ τῆς αὐλῆς φέρον ὑπόδημα διαφόρων χρωμάτων γαλανά, πράσινα, κίτρινα λευκά κτλ. Αἱ λευκαὶ γυναῖκες μὴ ἔχουσαι τὸ δικαίωμα νὰ φέρον ὁμοία ὑπόδημα τα μὲ τῶν κυριῶν τῆς αὐλῆς φέρον ὑπόδημα ἀπὸ μαυροῦ ὑφάσμα προσταθῆσαι νὰ κάμουν αὐτὰ ὅσο ἡδύναντα καὶ λίτερον διὰ νὰ διακρίνονται ἀπὸ τῆς γυναικᾶς τοῦ λαοῦ τῆς κατωτάτης, τάξεως αἱ ὅποιαι ἔφερον δερμάτινα μαυρά.

Εὐνόητον ὅμως εἶνε ὅτι εἰς τὸ ταξίδιον τῆς ζωῆς ποῦ ὅλοι μεταβάλλονται, μεταβλήθη καὶ ἡ μόδα γενικῶς εἰς ὅλην τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὡς πρὸς τὰ χρώματα, τὰ κεντήματα, καὶ τὰ σχήματα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς Αὐτοκρατορίας ὁ πλοῦτος ὅμως καὶ ἡ πολιτεία ἔμενε πάντοτε ἡ αὐτὴ. Δι' ὅλα λοιπὸν ἐφρόντισε ἡ Βυζαντινὴ, εἰς ὅλα προσπάθησε νὰ δώσῃ λαμπρότητα καὶ πολυτέλειαν ἀνάλογον τοῦ μεγάλου καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἰρις Τσαλακοπούλου
Τέξις Ε'
Γ. Θ. Χανίων

δὲν ἔχουν πᾶν θὰ νομίζουν δὲ εἶναι ἑὰς λαὸς πολυποσμένος, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ θὰ ἐπικυλισθῶσι μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου.

Τὸ ἐναντίον ὅμως συμβαίνει εἰς ἐκτελῶς ἀπολλυσιμὸς λαὸς καὶ ἰδ' ὡς οἱ πτωχοὶ, διότι οἱ πλούσιοι ζοῦν κάπως καλλίστερα. Οἱ πλούσιοι ζοῦν μέγα σὲ καλὺρες ἀπὸ καλὰ εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν ἐτοιμάσῃ οἱ ἴδιοι. Κρεββάτι γιὰ τὸν ὕπνον δὲν ἔχουν ἀλλὰ μὴ ψάθαι ὁποῖαν ἔχουν φτιάσῃ οἱ ἴδιοι ἀπὸ φύλλα φοίνικος. Τὴν σιρόνουν λοιπὸν κατὰ γῆς καὶ κοιμῶνται χωρὶς σκέπασμα χειμῶνα καὶ καλοκαίρι. Οἱ φτωχοὶ κοιμῶνται, ἔξω, χάμω εἰς τὴν γῆν, εἰς τὴν ὑγρασίαν. Αὐτοὶ μποροῦν νὰ στέκων καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὸν ἥλιον ὅπου καὶ εἰ ὑπερβολικὰ καὶ δὲ τοὺς μέλλει. Ὡς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν οἱ ἄνδρες φοροῦν ἕνα φορεσιὴν ἴσιν ἀπὸ πάντων ὡς καίτω σὸν τῶν παπᾶδων τῶν δικῶν μας καὶ τὸ ὀνομάζουν «κελεμπία». Οἱ γυναῖκες ἔχουν ἕνα μῦθρον χοντρὸ κρεπὸν ὡς δύο μέτρα τὸ ὅπ' ἔνυλλισσονται ὅπως οἱ χανούμισες. Αὐτὲς φοροῦν ἕνα εἶδος κορολιὸς εἰς τὴν μύτην καὶ μὴ μιλὰγρια ἢ ὁποῖα σκεπάζει τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς μύτης καὶ καίτω. Εἰς τὴν μιλὰγρια ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος ἔχουν ὀδόντι ἕνα κορδόνι τὸ ὅποιον περνοῦν ἀπὸ τὸ καρόλι καὶ τὸ πᾶν εἰς τὸ μέτωπον. Ἐκεῖ ἐνώνεται μὲ ἕνα ἄλλο κορδόνι, τὸ ὅποιον ἀρχίζει ἀπὸ τὰ πλάγια τῆς μιλὰγριας καὶ περᾶ πῶς τὸ αὐτὸ καὶ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ κεφάλι. Βλέπει ὅμως κανεὶς καὶ ἄλλας αἱ ὁποῖαι δὲν φοροῦν τὴν μιλὰγρια ἀλλὰ ἔχουν κρεμάσει ἀπὸ τὸ ἕνα ρουθόφ' ἕνα χοντὸ σκολορικὶ καὶ αὐταὶ εἶναι αἱ ἐξέχοντες, αἱ κατοικοῦσαι δηλοδῆλως τὰ ἐπιδότρια τῆς Αἰγύπτου. Ὅλες δὲ εἰς τὰ ποδάρια τοὺς φοροῦν ἕνα χοντὸ χαλκὰ εἶδος βραχιολοῦ κάλτσες ἔννο εἶναι δὲν φοροῦν.

Ἄς ποῦμε τώρα μερικὰ καὶ

διὰ τὴν τροφήν καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀσχολίας τῶν. Ὅλοι καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ζαχαροκαλάμου καὶ τοῦ βάμβακος. Μαγειρικὰ σκευῆ δὲν ἔχουν γιὰ τὸν ὅπου καὶ ἂν πᾶν ἢ σὲ πόλιν ἢ σὲ χωριὸν ὑπάρχουν ἀραπαδες ὅπου ψήνουν μέσα σὲ σιζύμες ἀπὸ μπακίρι κενκιδ καὶ τὰ λέγουν αὐτὰ «φούλια». Ὡς ψωμὶ δὲ ἔχουν καὶ πῆντες ζυμωμένους ἀπὸ ἀλεύρι καὶ ἀλατόνερο. Αὐτὲς εἰς τὸ μέσον μένουν κενεὲς καὶ εἰς τὸ κενὸν βάζουν τὰ λεγόμενα φούλια. Τὰς ψήνουν κατόπιν σὲ φούρο καὶ τὰς τρώγουν. Πολλὰς ὅμως ἀραπῆνες ἔχουν εἰς τὸ κεφάλι τῶν πατέρων καὶ πωλοῦν ψάρια τοῦ Νεῖλου λίγα τιμὰ νομισμένα τὰ ὅποια δὲν τρώγεται παρὰ μόνο ἀπὸ τῶν ἀραπαδων.

Ζωὴ Γ. Σταματάκη
Τέξις Α' Α' Γ. Θ. Χανίων

ΠΡὸς ΕΠΙΘΥΣΕ ΕΝΑΣ ΣΑΤΑΝΑΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ πολλὰ χωριὰ τῶν Σαρακηνῶν εἶναι καὶ ἡ Ἀράδενα. Τὸ χωριὸν αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου ὠραῖο ἔχει ὅμως μὴ καλὴ ἱστορία. Τὸ χωριὸν αὐτὸ ἔχει μὴ ὥροϊ α ἐκκλησίαν τὴν ὅποιαν τὴν ἐκτίσαν, ὅτιν εἶχαν ἔρδει αὐτὸ τὴν Κωνσταντινουπόλιν γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὴν Κρήτη. Τὴν ἐξωγράφισαν μέσα πολὺ καλὰ καὶ τῆς ἔβαλαν καὶ πολλὰς Βυζαντινὰς ἐκδόσεις, τὴν ἀφιέρωσαν δὲ εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀρχάγγελον. Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸν αὐτὸ κατοικοῦσες ἑνας πειρασμὸς ὁ ὅποιος προσπαθεῖ νὰ ὀλέῃ τοὺς κατοίκους εἰς τὴν ἀμαρτία. Ἀλλὰ καθὼς ἔχω με διαβάσει διάφορα βιβλία καὶ καθὼς ἔχω με ἀκούσει ἀπὸ τὰς μεγαλύτερους μας οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν πολὺ θρησκόφι καὶ εὐσεβεῖς. Τοῦ «ἀκού» λοιπὸν πῆγαιναν οἱ κόποι του καὶ οἱ προσπάθειες του· οἱ κάτοικοι ἦσαν πάντα πιστοὶ Ἀποῦ εἶδε ὁ Σατανὰς πὼς δὲν μποροῦσε νὰ κἀνῃ τίπο

Ἡ ὑπομονὴ εἶναι
τὸ φάρμακον διὰ
κάθε συμφορᾶν

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

Ὅταν εὐημερῆς
προφυλάττου ἀπὸ
τὴν δυστυχίαν

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΟΜΑΔΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Ἀπορίες ποὺ παρουσιάζονται στὴν διαξαγωγή τους - Πῶς εἶναι δυνατό νὰ διοργανωθῶνται αἱμαθὴ τελετὲς γιορτῆς

Αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια πολὺ συχνὰ ἀκοῦμε γιὰ διάφορες μαθητικὲς γιορτῆς. Τὸ εἶναι σχολεῖο ποιεῖ ἕνα δράμα, τὸ ἄλλο μιὰ τραγωδία, τὸ ἄλλο κωμωδία καὶ τὸ ἄλλο τέλος κάνει μιὰ γιορτὴ μὲ πρόγραμμα ἀνάμικτο. Γιατί ἀραγε τώρα τελευταῖα νὰ μὴ κανεὶ αὐτὲς ἡ γιορτῆς «στὸ πρῶτο γράμμα» τῆς ἐκπαιδευτικῆς δράσης καὶ τοῦ σχολείου; Βέβαια θὰ ὑπάρχῃ κάποιος λόγος, ὁ ὅποιος λόγος θὰ εἶναι κ' αὐτὸς σοβαρὸς, ὅπως καὶ οἱ λόγοι ἄλλης τῆς ἀλλοτρίως ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς δράσης τοῦ σχολείου. Γιὰ νὰ προτρέπουν καὶ μάλιστα καὶ νὰ συνδράμουν οἱ εἰδικοί τις διαφο-

τα ἀποφάσεις νὰ χαλάσῃ τὸ χωριό. Καὶ εἶσι μιὰ Κυρία καὶ ἐνῶ οἱ κάτοικοι πῆγαν νὰ λειτουργηθῶν περὶ αὐτὸς ἰπέξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀρχισεν νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ τοὺς κοροῖδισῇ. Τότε, λένε παρουσιάζεται προσὶ τοῦ ὁ Μιχαὴλ Ἀρχαγγελός, γιατί ἡ ἐκκλησία αὐτὴ ἦταν τοῦ Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου, μὲ τὸ κοντάρι στὸ χέρι καὶ λέγει τοῦ Σατανᾶ «τί ἔχεις καὶ φωνάζεις; πῆς μου το γιατί;» Ὁ Σατανᾶς τότε ἀρχισεν νὰ νὰ λέγῃ ἄσχημα λόγια. Ἀλλὰ ὁ Μιχαὴλ Ἀρχαγγελός δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ τελειώσῃ τὰ λόγια του, καὶ τοῦ πᾶναι μιὰ μὲ τὸ κοντάρι του καὶ τὸν περὶ λιθωμένο σὲ μιὰ σπηλιά ἀπέξω ἀπὸ τὸ χωριό.

Μαρία Μπονάτου.

Τάξις Α' Τμήμα Β.

ρὲς σχολικὲς γιορτῆς θὰ πῆναι ἀπ' αὐτὲς χωρὶς ἄλλο θάχουν νὰ ὠφεληθοῦν καὶ οἱ τρόφιμοι τῶν σχολείων ἐκτός τοῦ ὅτι μπορεῖ νὰ ὠφεληθῇ καὶ τὸ σχολικὸ ταμεῖο. Καὶ πραγματικὰ πολλὰ εἶναι ἐκεῖνα ἀπ' τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ὠφεληθοῦν οἱ μαθητὲς ἀπὸ μιὰ γιορτὴ καὶ ἡ ὠφέλεια τις ὁποῖες θὰ δοῦμε σὲ λίγο εἶναι πολὺ μεγάλες. Ἐκτός ὅμως αὐτοῦ κατὰ τις διάφορες γιορτῆς ποὺ κάνει τὸ σχολεῖο σκοπεῖ νὰ δείξῃ καὶ λίγη ἀπ' τὴν ἐκπαιδευτικὴ δράση του, ἀκόμα μπορεῖ καὶ ὁ σκοπὸς του νὰ εἶναι ὁ λιγὸς, νὰ θέλῃ, δηλαδὴ, μὲ αὐτὴ τὴ γιορτὴ νὰ συνδράμῃ λίγους το ταμεῖο του, ἢ καὶ φιλοφρονέσῃ, πάντα ὅμως ὁ κυριώτερος σκοπὸς του εἶναι ἡ ψυχαγωγία τῶν τρωφίμων του.

Ἡ διάφορες ὅμως σχολικὲς γιορτῆς διαφέρουν κατὰ τὸ περιεχόμενον ὅπως εἴπαμε καὶ παρὰ πάνω. Ἡ καλύτερες κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἡ μικτὲς, γιατί αὐτὲς καὶ εὐκολώτερα πετυχαίνουν ἕνα δράμα, μιὰ τραγωδία πολὺ σπάνια εἶναι ποὺ θὰ φέρῃ ἂν ὅχι τέλει ἀποτέλεσμα, τουλάχιστον ἐκπαιδευτικὴ. Γιατί τὰ διάφορα δράματα καὶ μάλιστα τὰ τραγωδίες θέλουν δύναμι τέχνης ποὺ καὶ σ' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ἡθοποιούς δύσκολα τὴ βρίσκει κανεὶς, πολὺ δὲ περισσότερο στίς μικρὲς ψυχὲς τοῦ μαθητοκόσμου, ποὺ ἐκτός τοῦ ὅτι δὲν ἔχει κατάλληλα διδασκῶν γι' αὐτὸ ἔχει πάντα καὶ ἕνα φόβο, μιὰ συστολή, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ παρουσιαστῇ μπρὸς σὲ κοινὸ. Τὸ προτιμότερο λοιπὸν εἶναι στίς σχολικὲς γιορτῆς τὸ πρόγραμμα νὰ εἶναι ἀνάμικτο, ἢ τουλάχιστον κ' ἂν εἴστω παρθεῖ κανένα δράμα νὰ φροντίσωμε νὰ διαλέξωμε ἕνα κατὰ τὸ δυνατόν εὐκολο ὥστε καὶ ἡ ἐπιτυχία του νὰ εἶναι περισσότερο βέβαιη.

Στίς ἀνάμικτες γιορτῆς καλὰ θάναε νὰ ἔχῃ μέσα ἕνα ἢ δύο

κωμωδίες ἀπαγγελίαι, ἡ ὁποῖες ὅμως πρέπει νὰ ἀπαγγέλλονται μὲ μεγάλη τέχνη καὶ αὐτὸ τὸ ποίημα νὰ εἶναι ὥρατο, νὰ ἔχῃ ἐνδιαφέρων καὶ νὰ μποροῦν νὰ τὸ καταλαβαίνουν ὅλα, γιατί ἄλλοιως δὲ κάνουν καμμιὰ ἐντύπωση καὶ ὁ ἀκορατὴς δὲν εὐχαριστεῖται. Μπορεῖ ἀκόμα νὰ εἶναι διάφοροι χοροὶ καὶ πλαστικὲς εἰκόνες. Σ' αὐτὲς τις γιορτῆς τὸ θεαματικὸ εἶναι τὸ καλλίτερο, γιατί αὐτὸ καὶ εὐκολώτερα ἐκτελεῖται καὶ περισσότερο εὐχαριστεῖ τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖο κατὰ τις διαφορὰς σχολικὲς γιορτῆς ἀποτελεῖται κ' ἀπὸ πολὺ ἀμόρφωτο κόσμος. Τὸ ἰδεώδες ὅμως τῶν σχολικῶν γιορτῶν εἶναι ὅχι μόνον τοὺς ἡθοποιούς νὰ ὑποδύσονται οἱ μαθητὲς ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς συγγραφεῖς. Τὴν ὥραιότερη θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξῃ ἀπὸ μιὰ σχολικὴ γιορτὴ μὲ φόρμα ἐπιθεωρήσεως τῆς ὁποίας συγγραφεῖς νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ μαθητὲς καὶ τὸ περιεχόμενον νὰ εἶναι παρμένο ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν σχολικὴ, ἀπ' τὴ μαθητικὴ, ἀπ' τὴ παιδικὴ τους ἡλικία. Σὲ μιὰ τέτοια γιορτὴ δὲ θὰ δὴ πᾶ κανεὶς τοὺς μίμους μαθητὲς νὰ προσπαθοῦν ἕσαν τὸ δυνατόν νὰ κάνουν ὅτι τοὺς δείξει ὁ δάσκαλος ἀλλὰ τὴ ψυχὴ τῶν μαθητῶν.

Ὅταν οἱ ἴδιοι θὰ ἔχουν κανεὶς τὸ πρόγραμμα τῆς γιορτῆς ὅταν αὐτὸ θὰ εἶναι παρμένο ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ ζωὴ τους, οὔτε καὶ θὰ χρειάζεται κανεὶς νὰ τοὺς διδάξῃ τί πρέπει νὰ κάνουν καὶ πῶς πρέπει νὰ ποῦν τὸ κάθε τι, γιατί αὐτὸ θὰ τὸ ποῦν ἀπ' τὸ φυσικόν. Τότε πραγματικὰ θὰ δὴ κανεὶς μέσα στὴ σχολικὴ γιορτὴ τὴν ψυχὴ τῶν μαθητῶν καὶ θὰ γνωρίσῃ τ' ἀποτελέσματα τῶν διαφόρων διδασκαλιῶν, θὰ γνωρίσῃ δηλαδὴ, μὲ ἄλλα λόγια τὰ ἑμμεσὰ ἀποτελέσματα τῶν διαφόρων μαθημάτων. Γιατί ἀναμφισβότως οἱ μαθηταὶ σ' ἄλλή τους αὐτὴ τὴν ἐνέργεια θὰ δείξουν τὸν ἑαυτὸν τοὺς τέτοιον ὅπως τὸν δι-

απλάσανε τὰ διάφορα μαθήματα καὶ γενικὰ τὸ σχολεῖο. Θὰ μοῦ πῇ βέβαια κανεὶς πῶς ἕνα τέτοιο πρᾶγμα δὲν εἶναι καθολοῦ εὐκολόν, ἀφοῦ πέρνομε ξένα ἔργα καὶ τὰ μαθαίνομε στὰ παιδιὰ καὶ πάλι συναντᾶμε τόσες δυσκολίες, δὲ γιὰ νὰ τὰ κάνουν καὶ μόνοι των. Ναι βέβαια, στὴ διοργάνωσιν μιᾶς τέτοιας γιορτῆς θὰ συναντήσωμε πολλὰς δυσκολίες, τις ὁποῖες ὅμως δὲν εἶναι καὶ ἀδύνατον νὰ ὑπερνικήσωμε μὲ λίγη καλὴ θέλησι καὶ μὲ μιὰ μικρὴ καθοδήγησι. Μποροῦμε π.χ. νὰ ζητήσωμε πληροφορίας καὶ συμβουλὰς ἀπὸ ἄλλα σχολεῖα, ἀπ' τὴν Ἀθήνα π.μ. τὰ ὁποῖα νάχουν λάμει, τέτοιες γιορτῆς. Αὐτὰ βέβαια εὐχαριστῶς θὰ μᾶς καθοδηγήσουν ὥστε καὶ μῆς νὰ μπορέσωμε νὰ κάνωμε μιὰ τέτοια γιορτὴ. Τὴ πρώτη βέβαια φορὰ μπορεῖ νὰ μὴ πετύχωμε πλήρως, τὴ δεύτερη ὅμως τὴ τρίτη, θὰ ἔχωμε καλύτερα ἀποτέλεσμα, θὰ συμπληρώσωμε ἢ κόμα καὶ ἐλλείψῃς ἐκείνων ποὺ γίνανε δάσκαλοι μᾶς, θὰ κάνωμε καὶ μῆς ἄτι δικό μας, πρωτότυπο καὶ εἴσοι οὗτο τέλος θὰ μπορέσωμε νὰ δείξωμε στὴν ἀλήθεια κατὰ τὸ τέλειο. Ἐμεῖς πάλι ὅστερα θὰ γίνωμε σὲ ἄλλους δάσκαλους καὶ εἴσοι θαρρῇ ἐποχὴ ποὺ κάθε θρ. σχολικὸ θὰ μπορῇ νὰ κάμῃ μιὰ τέτοια γιορτὴ ἀποκλειστικῶς ἐκπαιδευτικὴ τῶν μαθητῶν του.

Ὅτε λόγος δέβει δὲν πρέπει νὰ γίνεται γιὰ τὴν διοργάνωσιν μιᾶς τέτοιας γιορτῆς ἀπ' τοὺς καθηγητάς. Ἀφοῦ θέλωμε μ' αὐτὲς νὰ δείξωμε ἀποκλειστικὰ τὴν μαθητικὴν ψυχὴν πρέπει ν' ἀφινώμε ἐντελῶς μόνους τοὺς μαθητὲς στὴ διοργάνωσιν των. Αὐτὸν νὰ διαλέγουν τὸ πρόγραμμα, αὐτὸν νὰ κανονίζουν ὅλα τὰ τῆς γιορτῆς. Ἐννοεῖται δὲ καὶ οἱ καθηγηταὶ πρέπει νὰ παρακολουθοῦν πάντα ὅλας τοὺς τίς ἐνέργειαι καὶ νὰ μᾶς τοὺς δίδουν συμβουλὰς σὲν ἐμπειρότεροι, ποτε ὅμως νὰ μὴ τοὺς τίς ἐπιβιάζουν διὰ τῆς βίας

Οι ομάδες των γιορτών, κάθε τάξεως, θα μαζεύονται και θα συζητούν πάνω σ'αυτό το ζήτημα. Αιτίες θα κινούν το πρόγραμμα της γιορτής κατά τη γνώμη τους. Αυτό το πρόγραμμα θα διαβάζεται στις συνεδριάσεις των τάξεων όπως θα γίνονται τροποποιήσεις και απ'αυτές άλλους μαθητές όλων των τάξεων. Μετά οι ομάδες, πάλι των γιορτών όλων των τάξεων θα συνέλθουν και θα καταρτίσουν ένα καινούριο πρόγραμμα σύμφωνα και με τις υποδείξεις των άλλων μαθητών των τάξεων, και στο τέλος αυτό το πρόγραμμα όπως θα το εκτελεστούν αυτοί, θα το είδουν σ'αυτό καθηγητές, οι οποίοι θα μπορούν να κάνουν τροποποιήσεις εφόσον τις θεωρούν απαραίτητες.

(Ακολουθεί)

ΤΟ ΤΑΜΕΙΟΝ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ

Σκοπός τ.ο. Πώς αντιμετωπίζονται τα προβλήματα της ζωής του.

Συνεπεία του παγκοσμίου πολέμου ή οικονομική κρίσις επηλύσθησε τας περυσίας της παντοῦ και περισσότερο στην Ελλάδα που εκατομμύρια ἀδελφῶν εισέρευσαν με δικαιώματα ἐπὶ τῆς ζωῆς. Παντοῦ και παντοῦ, σὲ κάθεμας βήμα συναντοῦμε δυστυχισμένους και ἀνηλεήσιμους ἀπὸ τὴν κακοτυχίαν. Οἱ κοινωνίαι προσπαθοῦν πάντοτε, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ καὶ στον ὁ Χριστὸς μας εἶπεν, «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», νὰ ἀνακουφίσουν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς δυστυχίας τῶν ἀποτελούντων αὐτὰς πολιτῶν, εἶναι ὁμοῦ στεγῶν ἐν μέσῳ ὡκεανῶν ἢ συνδρομῇ αὐτῶν ἐν σχέσει μετὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποσὴν τῆς δυστυχίας.

Καὶ νὰ, συναντοῦμε ἀπὸ χρόνων λειτουργοῦντα εἰς τὰ Χανιά μας τὸ Οἰκονομικὸν Σύστημα ποὺ κάθε μέρα μοιράζει κάπου 100 μερίδες σὲ πτωχοῦς, τὸ Πατριτικὸν Ἰδρυμα ποὺ τοσὸν ἀνακουφίζει τίς πονεμένες καὶ ἀπορημένες, τὸ Ταμεῖον Ἀλεημοσύνης ποὺ χορηγεῖ ἕνα μικρὸν ποσὸν καθ' ἑβδομάδα στοὺς ἀπορροῦς, τὸ Νοσοκομεῖον και τὸ πρὸ ὀλίγου μόλις ἀνοίξαν τὰς πύλας τοῦ Γηροκομεῖον. Ὅλα αὐτὰ ὁμοῦ μόνους πόρους ἔχουν τὰς δωρεὰς μερικῶν φιλανθρωπῶν και τὰς τυχόν ἐσπραξίαις ἀπὸ δοθεῖσας ἐσπερίδας και ἑορτάς. Μικροὶ βέβαια και ἐπισηφαλεῖς οἱ πόροι οὗτοι, πλὴν ὁμοῦ οἱ εἶσι κοινῶς εἶναι γεμάτοι ἀπὸ ἀγά-

πην γὰρ κείνους ποὺ ὑποφέρουν· Γῆ μας πάντοτε ταξιδεύει και ταξιδεύει ἀδιάκοπα και μάλιστα μετὰ ταχύτητα ποὺ ἴσως ἴσως εἰς ἄνθρωποι ποτε δὲν κατορθώσουν νὰ ταξειδεύουν.

Εἰς κοινότητές μας λοιπὸν, ποὺ εἶναι καὶ αὐτὲς μικρὲς κοινότητες, σκοποῦν και αὐτὴν τὴν ἀρετὴν μαζὶ μετὰ τοσας ἄλλας. Καὶ τοὶ δὲ οἱ περισσότερες ἀπὸ ἡμᾶς ἔχομεν πενιχρὸν τὸ χρηματικὸν ἐκπλάντιον, παρεκινήθημεν ὁμοῦ ἀπὸ τὸ πλῆρες ἐκπλάντιον τῆς πτωχότητος και ἐκπλάντιον και ἀπεφασίσαμεν νὰ προσφέρωμεν και ἡμεῖς μίαν μικρὰν ἐπιτηρησίαν εἰς τὸ ἔργον τῆς κοινωνίας τῆς ὁποίας εἰμεθα μέλη. Δυστυχῶς εἰς περιστάσεις εἶναι δύσκολος καὶ γι' αὐτὸ ὥρῃσαμεν ἕνα δεκάλεπτον μόνον ὡς ἡμερησίαν συνδρομὴν. Αὐτὸ ὁμοῦ κάμνει θαύματα. Δι' αὐτοῦ προσπαθοῦμεν νὰ βελτιώσωμεν τὴν θέσιν τῶν μαθητῶν ποὺ τρώγουν τὸ συσσίτιον, προσφέρωμεν ἕνα μικρὸν ποσὸν σὲ ταμεῖον ἐλεημοσύνης, ποὺ τοσὸν ἐπιθετικῶς διεκίει ὁ κ. Γυμνασιάρχης μας· και γενικῶς ἢ συνδρομῇ μας ἐκτείνεται τὸσον μέσα σὲ Γυμνασίον μας ὅσον και ἐκτὸς αὐτοῦ ἐν τῇ μέτρῃ δεδωκὼς πάντοτε τῶν δυνάμεων μας.

Τώρα θὰ μᾶς ἐλεγέ τις ἴσως, νὰ ἀυξήσωμεν τὸ προσφερόμενον ποσὸν· αὐτὸ ὁμοῦ δὲν εἶναι ἐπικολόν, λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν τῆς σημερινῆς οικονομικῆς κρίσεως ἀπ' ἑνὸς και τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς ἀπ' ἑτέρου. Γι' αὐτὸ μοναδικὸς πόρος μας εἶναι τὸ δεκάλεπτον τῶν μαθητῶν, ποὺ προσφέρεται ὁμοῦ μετὰ ὁρῆσιν ἂν και εἶναι ἴσως ἀπὸ τῶν δυσχερημάτων.

Μέσα ἴσως πρὸς αὐξήσιν τῶν πόρων θὰ ἦτο καμμιὰ γιορτὴ ἢ ἑορτασμός· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἀπατεῖ χρόνον τὸν ὁποῖον δὲν ἔχομεν διαθέσιμον λόγῳ τῶν μαθητῶν, τὸ δὲ δεύτερον εἶναι δύσκολον λόγῳ τῆς ἰλλείψεως χρημάτων. Μόνον λοιπὸν μέσον καὶ πῶς δυνατόν εἰς ἐφαρμογὴν θὰ ἦτο ἄλλο τι καὶ περὶ αὐτοῦ ὡς σκεφθοῦν οἱ μαθηταί.

Ἀς ἐλπίσωμεν λοιπὸν εἰς τὴν εὐρωμεν ὑποστηρικτὰς ἐὰν ἀποφασίσωμεν νὰ θέσωμεν εἰς ἐφαρμογὴν τὸ σχέδιόν μας.

Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΜΑΣ

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐκπλήττῃ καθόλου τὸ διὰ κάθε ἄνθρωπος λίγο ἢ πολὺ ἀγαπᾶ τὰ ταξίδια.

Εἶναι οὖν νὰ ποῦμε καίτοι τὸ κληρονομικὸ ἀφῶν καὶ ἡ

Γῆ μας πάντοτε ταξιδεύει και ταξιδεύει ἀδιάκοπα και μάλιστα μετὰ ταχύτητα ποὺ ἴσως ἴσως εἰς ἄνθρωποι ποτε δὲν κατορθώσουν νὰ ταξειδεύουν.

Καὶ τώρα θὰ μοῦ πῇτε ποῦ ταξιδεύει! Μὴ φαντασθῇτε βέβαια πῶς εἶναι κανένας ἀπέραντος ὡκεανὸς ἀπὸ νερὸ καὶ μέσα σ' αὐτὸν ταξιδεύει. Ὅχι κινεῖται σὲ ἀπειροδιάστατον ποὺ μᾶς περιβάλλει χωρὶς νὰ φθάσῃ ποτε σὲ τὸ ἴδιον.

Δὲν μένει ἀκίνητη ποτε καμμιὰ στιγμή. Μπορεῖ καί εἰς τὴν πῶς κάνει κάποια φευγῶντα ἐνός ἐξωφρενικοῦ χοροῦ μετὰ ἀπείρους στροβιλισμούς.

Καὶ γὰρ νὰ πεισθῇτε παρακολουθήσατε νοερώς τὰς κινήσεις ποὺ κάνει.

Καὶ πρῶτα πρῶτα στροβιλίζεται περὶ ἐαυτὴν μετὰ ταχύτητα 465 οἱ ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον σὲ μέρη τοῦ ἴσου μερινοῦ, καὶ εἰσι σὲ μὴ μέσα διαγράφει τὴν διαμετρήσιν τῆς ποὺ εἶναι 12.756.776 μέτρα.

Συγχρόνως στροβιλίζεται περὶ τοῦ ἡλίου κινουμένη κατὰ μέσον ὅρον 106 χιλ. χλμ. τὴν ὥραν ὁ χρόνος δὲ τῆς περιφορῆς τῆς ἦτοι τῆς ἀστρικῆς εἰς τοῦτο μετὰ 365 ἡμέρας ὥρ. 9' καὶ 9 5' Ἀυτὸς αἱ δύο κινήσεις τῆς γῆς εἶναι αἱ σπουδαιότεραι καὶ εἰσι ἡ Γῆ μας κινουμένη διαρκῶς περὶ τὸν ἥλιον ἐκτελεῖ καὶ 365 περιστροφὰς περὶ τοῦ ἄξονα τῆς.

Καὶ δὲν τῆς φθάνει οὐδὲν αἰὶ καὶ περὶ τοῦ ἡλίου ἀπλῶς ἀλλὰ δὲ ἄξονα αὐτῆς ἀλλοτὶς πλησιάζει καὶ ἀλλοτὶς ἀπομακρύνεται τοῦ ἄξονος τῆς ἐκλειπτικῆς καὶ εἰσι μέσα σὲ 25816 εἰς γράφει κυματοειδῇ καμπύλῃ ἀπομακρυνόμενη ἀπὸ 2800 περὶ πον ἡμικύκλιον. Ἡ κίνησις αὐτῆς ἀνεκαλύφθη τὸ 1747 ὑπὸ τοῦ Βράδλεϊ καὶ καλεῖται κλόνησις τοῦ ἄξονος τῆς γῆς. Ἀλλὰ δὲν κινεῖται μόνον ὁλόκληρος ἀλλὰ καὶ οἱ πόλοι αὐτῆς μετακινουνοῦνται ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐκείσεως τῶν πόνων καθὼς ἐκκρίβωθη τὸ 1898. Γιατὶ λοιπὸν πασχί-

ζουν οἱ ἄνθρωποι διακινουνοῦσθαι τὴν ζωὴν τῶν γὰρ νὰ πᾶν τοὺς πόλους. Τί εἶνα νὰ λοιπὸν καὶ ὁ Νόμπελ, ὁ κατακτητὴς τῶν πόλων, καὶ ἔγινε τόσος θόρυβος γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά του;

Καὶ τὸ ἑδῶκος ὁμοῦ τῆς γῆς ἀντιπροβῇ καὶ κατέρχεται δις καθ' ἑκάστην ὁπὲρ τοῦ πόδας μας κατὰ 15 ἐκ. τοῦ μέτρου καὶ εἰσι ἔχομεν τὴν γῆν παλαιοῖαν ἀνακαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Χέικερ.

Μὴ φαντασθῇτε ὁμοῦ διὰ ταξιδεύει καὶ κινεῖται μόνη τῆς γιατί εἰσι τὸ ταξιδεῖ τῆς θὰ ἦτο πολὺ πληκτικόν. Ἐχει σπουδαίαν δόξα καὶ μάλιστα καὶ κάνει θαύματα διὸς δὲν διευθύνεται πρὸς τὸν ἀστρονομικὸν τοῦ Ἡρακλέους μετὰ ταχύτητα 20 χιλ. κατὰ δευτερόλεπτον ἔχει συντροφία τὸ ἥλ ακὸν σύστημα διὸ πληγρὸν ἐνθὺς διὰ διευθύνεται πρὸς τὸν ἀστρονομικὸν τοῦ Αἰγὸς τῆς συντροφίαν καὶ ἀπὸ τὸ ἥλιακὸν σύστημα καὶ ἀπὸ τὸ τοῦ ταξιδίου.

Δὲν θὰ οὖν σὺν ὁμοῦ περὶ γράφουσα τὰς λοιπὰς κοινήσεις καὶ στροβιλισμούς τῆς γῆς αἰετὲς εἶναι ἐν ὅλῳ 14.

Δίκοιον ὁμοῦ δὲν ἔχω λέγουσα διὰ εἶναι ἐκταστικὴ χορηγία καὶ ἀκέραιος ταξιδιώτης.

Ἐκτὸς τῆς Μιχαηλοπούδης
Τάξις ΣΤ'

ΕΚΔΡΟΜΑΙ

Ἡ φύσις βέβαια, εἰς ὅλους εἶναι γνωστὴν ὅτι εἶναι τὸ ὁρατότερον καλλιτέχνημα καὶ ἀντάξιον τοῦ σοφοῦ Δημιουργοῦ του. Ἀληθινὰ εἶναι ὅτι ποῖον ἄλλο εἶναι κατασκευασμένον μετὰ τοιαύτην σοφίαν, ἐμπνευσιν, συνδυασμὸν χρωμάτων κτλ.

Εἶναι ἡμετέρα τῆς θεοσεβείας κατὰ τὸν θεολόγον εἶναι θέμα ἐρεῖνης κατὰ τὸν φυσιοδίφην καὶ πηγὴ ἐμπνεύσεως κατὰ τὸν καλλιτέχνην.

Εὐτυχῶς λοιπὸν ἐκεῖνος ὅπου τὴν ἀπολαμβάνει προσεγγίζοντας τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀγριότητά της δὲ ποτε τὸ αἶμα κυκλοφορεῖ ταχύτερον καὶ δὲν βαρύνεται κανεὶς τὴν ζωὴν, οὔτε καὶ ἡ ζωὴ βαρύνεται αὐτόν.

Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ παραδείγματι ἐὰν ἀντικρύσωμεν ζῶντας διαρκῶς εἰς κλειστοῦς χώρους τοὺς βλέπομεν ὡχρούς, ἀτονούς, χωρὶς ζωὴν. Ἐνῶ ἀντιθέτως ζῶντας εἰς τὸ ζωογόνον φῶς τῆς εὐεργετικῆς σχολῆς τῆς φύσεως, ὅπου διδάσκουν οἱ κα-

λοι μας φίλοι και οι μεγαλύτεροι πατροί ο ήλιος και ο αέρας.

Ομοιάζουν μπορεί να είπα τις με δύο δένδριλλια που αναπτύσσονται το ένα εις την οκιάν και είναι καχεκτικό, το δε άλλο με τα ζωντανά του χρώματα μας ευχαριστεί και μας ανοίγει τα μάτια του σώματος και της ψυχής δια να βλέπωμεν στην δημιουργίαν τον πάνσοφον Δημιουργόν.

Ποία κουρασμένη ψυχή δεν ανακουφίζεται με μία δόση, με ένα άνθος του άγρου, με ένα νέφος, με το καλάμι στην ακροποταμιά, με το χλοερό λειβάδι του καλοκαιριού; Όσαύτως η φύσις καταπολεμεί την άργία διότι η άργία και ιδίως επί νεανικών σωμάτων γεννά επακόλουθα δεινά, νοσήματα, καθυστερήσεις ανάπτυξεως σώματος και χαρακτήρος και υποκατάγει τα θεμέλια της ζωής.

Στο υπαίθρον λοιπόν νύτοι και νεανίδες με την διοργάνωσιν έκδρομών σχολικών, οικογενειακών, φιλικών.

Υπάρχουν ακόμη και ιδιαισθησιακά ως μοναδικόν σκοπόν έχοντα την επίσκεψιν των προς την φύσιν, την γνωριμίαν των ιδίων μας και ξένων τόπων και προσώπων, την σύμφιξιν των σχέσεών μας μετ' αὐτῶν.

Η φυσική ζωή είναι επιβεβλημένη ανάγκη, διότι μας απομακρύνει από την νοσηρότητα και αδράνειαν, την χαλαρότητα και εκνευρισμόν.

Διὰ τὰ αἰσθανθῶμεν λοιπόν ἀπολύτως τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς ἔχομεν πολλὰς εὐχάριστες γωνίαις τῆς φύσεως ἢ ὁρενὲς ἢ καὶ παράλεις.

Υπάρχει φυσικώτερον θέλημα τὸν καὶ μεγαλότερα χαρὰ τῆς ζωῆς παρὰ τὰ εὐρισκόμεθα εἰς ἕνα εὐρύχωρον ὑψηλὸν μέρος καὶ νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν φύσιν ἢ οὐ χαμηλὸ κάτω στὴν θάλασσα;

Ἀληθὲς συναρπάζομεθα ὅταν ἰδῶς εὐρίσκειται μίαν πηγὴν ποῦ κυλᾷ τὸ διάφανον νερὸ τῆς ὑπὸ τὸ νανούρισμα τῶν λευκοφορεμένων νεραϊδῶν;

Θεῖα ὁπτασία νὰ παρακολουθῆς τὴν νοητὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου πίσω ἀπὸ βουνόκορφή, νὰ πλημμυρῇ τὸ στήθος ἀπὸ ἀέρα ποτισμένον μετὰ τὴν ἐλαφρότητα καὶ ἀγνὴν μυρωδιὰ τῶν λεπτῶν λουλουδιῶν, τὸ οὗς νὰ νανουρίζεται ἀπὸ τὶς μουσικὰς νότες τῶν πουπολέντων πουλακιῶν ὅπου στέλλουν ὕμνους εἰς τὸν καλὸν Θεόν καὶ τὸ ὄμμα νὰ γεμίσῃ ἀπὸ ἀκόρεστον πληθὺς εἰκόναυ!

Ἀληθεῖς ὕμνον μέσα στὴν πλατὶ ἀγκαλιὰ τῆς φύσεως πλησιάζομε περισσότερο μετὰ τὸ Θεόν. Αὗται αἱ τῶν ἐκ τῶν ἐκδρομῶν ἀπολαύσεις εἶναι τὰ θέλητρα τῆς φύσεως ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἀθλιότητας τῶν πολυσυνάστων κέντρων τῶν καφενειῶν καὶ ἄλλων ποικιλοτρόπων κλειστῶν χώρων.

Ἐκδρομαὶ λοιπὸν εἶναι ἐξασφάλις τῆς υἱείας ἐξήνωσης τοῦ χαρακτῆρος καὶ αὐτισμὸς τῶν γνώσεων.

Οἱ ἐργαζόμενοι διὰ τὴν υἱεινὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐξευγένειαν τῶν ἀνθρώπων αἰσθημάτων προσπαθοῦν νὰ ἀναπτύξουν σαυτὸν τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως σύροντές το ἐξω ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ σπιτιοῦ μετὰ τὴν ἰδρῶσιν τουριστικῶν καὶ ἐκδρο-

μικῶν Σωματείων.

Νοσταλγῶ τὴν ὥραν ποῦ θὰ μπορῶ καὶ ἐγὼ νὰ γίνω μέλος τοῦ ὀρειβατικοῦ ἢ τοῦ Φυσιολατρικοῦ μας Συνδέσμου καὶ νὰ τρέχω μαζὺ τῶν ἐκεῖ ὁπου:

«...χαμογελᾷ καὶ ἡ λύπη
Ἐκεῖ ποῦ ὁ νοῦς δὲν ἠμπορεῖ νὰ

[βάλῃ
μαῦρες ἐννοίες γιατί εἶναι ἡμέρες
φωτεινὲς καὶ νύκτες ἀσημενίες».

Μαρίνα Β. Καραγιάννη
Τελειοφοιτὸς Γ. Θ. Χ.

Ἡ ἀθλητικὴ ὁμάς τοῦ Γυμνασίου Θε- λέων στὶς Κορακίες

Τὴν παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα ἡ ἀθλητικὴ ὁμάς τοῦ Γυμνασίου μας μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ἀκούραστη καὶ θηγήτρια μας διδά Μαζοκοπάκη ἔκαμε μίαν μικρὴν ἐκδρομὴν ὡς τὶς Κορακίες στὸ Μοναστήρι τῶν καλογραιῶν. Πήγαμε γιὰ ν' ἀκούσωμε τοὺς Χαιρετισμοὺς.

Στὶς 3 μ. μ. τρία μεγάλα αὐτοκίνητα ἤρθαν καὶ μᾶς πῆραν ἀπ' τὸ σχολεῖο. Σὲ λίγη ὥρα ἐρρίκαματε ἐξω ἀπ' τὴν πόλιν, τότε ἀρχίσαμε ὅλες τὰ τραγοῦδια προχωρώντας ὅλο ἕνα τὸν ἀνηφορικὸν δρόμον τῶν Κορακιῶν. Ἡ ἡμέρα ἦταν γλυκεῖα καὶ μετὰ ὅλο τοῦτο τὸ κρῖον ἦταν ἀρκετὰ τσουχτερό ἐκεῖ ὅπου ὁ ἥλιος ἔλαμπε καὶ φώτιζε χαρούμενα τὴ γύρω φύσιν δίδοντας τὴν κατὰ τὴν ἀνοξείατικὴν ὁμορφίαν. Ἡ δὲ δρομή μας ὡς τὶς Κορακίες ἦταν πολὺ, πολὺ ὁμορφὴ, γιατί ἐτοὶ ποῦ ἀνεβαίναμε τὸ φειδένιον ἀνηφορικὸν δρόμον ἀπ' τὴν μίαν μεριά βλέπαμε ὅλη τὴν πόλιν καὶ στὰ πόδια τῆς ἑξαπλωμένης τῆ γαλανῆ καὶ ἡρεμῆς θάλασσης καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά τὰ μικρὰ κατεπρασινα πευκάκια ποῦ τῶρα μὲν δὲν ἔχουν καὶ μεγάλῃ ἀξίᾳ ἀργότερα θά μιν ἔχουν καὶ γαλῶσουν θὰ γίνῃ ἐκεῖ ἕνα ὠραῖο καὶ πολιτικὸν δάσος.

Μετὰ λίγη ὥρα φτάσαμε στὸ μοναστήρι. Εἶναι ἕνα πολὺ ὠραῖο μοναστήρι ἀρκετὰ μεγάλο καὶ μετὰ αὐτὴν πολὺ ὠραῖα, γεμάτη ἀπὸ διάφορα πολυχρώμα λουλούδια. Ἐκεῖ ὅμως μᾶς περίμενε μίαν μικρὴν ἀπογοήτευσι, γιατί μόλις φτάσαμε μᾶς εἶπαν πῶς τοὺς χαιρετισμοὺς δὲν τοὺς λένε τὸ ἀπόγευμα παρὰ μόνον τὸ βράδυ.

Ἡ σεβαστὴ Ἡγουμένη εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς κάμῃ τὴν χάριν νὰ ψαλλοῦν καὶ ἐνωρίς οἱ χαιρετισμοὶ καὶ ἐτοὶ σὲ πολλὰς ἀπὸ μᾶς γιὰ πρώτη φορὰ δόθηκε ἡ εὐκαιρία ν' ἀκούσωμε τοὺς χαιρετισμοὺς ψαλλομένους ἀπὸ τὶς καλόγριες.

Ἀμα τελειώσῃ ἡ ἐκκλησία τρέξαμε ὅλες καὶ ἀπορρίπτεσθαι στὰ γύρω χωράφια γιὰ νὰ μαζέψωμε διάφορα ἀγριοφλοῦδα. Τρέχαμε καὶ παίζαμε ὅλες γιατί ὁ καθαρὸς αἰ-

ρας τοῦ βουνοῦ μᾶς εἶχε ζωογονήσει καὶ δυναμώσει.

Ἡθέλαμε νὰ μπορούσαμε νὰ μείνωμε ἐκεῖ κάμποση ὥρα, ὅμως ἦταν πιά ἀργά καὶ ἔπρεπε νὰ γυρίσωμε πίσω καὶ ἔτσι μετὰ μεγάλη λύπη ἀκούσαμε τὴ σφυρίκτρα νὰ μᾶς προσκαλεῖ νὰ μποῦμε στ' αὐτοκίνητα. Φερτωμένες ἀπὸ ἄνθη καὶ κατακόκκινες ἀπὸ τὸ τρέξιμον μπήκαμε στ' αὐτοκίνητα. Εἴχαμε δὲ τέτοια ὄρεξι ποῦ σὲ ὅλο τὸ δρόμον δὲ κλείσαμε τὸ στόμα μας καὶ δὲν ἀφίσαμε κανένα τραγοῦδι οὔτε κοινούργιον οὔτε παλὴν ποῦ νὰ μὴ τὸ ποῦμε ὡς καὶ μαντινάδες ἐξυπνες ἢ κουτὰς.

Ὁ καθαρὸς καὶ δροσερὸς αἰέρας μαζὺ μετὰ τὴν μυρωδιὰ τοῦ θυμαριοῦ μᾶς εἶχαν κάμει ἐντελῶς ἄλλες.

Καὶ ἐτοὶ ἐνῶ ἐπήγαμε ὡχρὲς καὶ νερόβραστες γυρίσαμε κατὰ κόκκινες καὶ γεμάτες ζωὴ καὶ χαρὰ ὅπως πρέπει νὰ εἶναι πάντα ὅλα τὰ παιδιὰ καὶ ἀκόμα καὶ μεγάλοι καὶ ποῦ ὅμως σπάνιοι εἶναι ἐκεῖνοι ποῦ τὰ ἔχουν αὐτὰ γιατί μόνον ὁ καθαρὸς αἰέρας ἢ κίνησις καὶ ἡ γυμναστικὴ δίδουν τὰ ροδόκκινα μάγουλα, τὴν χαρὰ, τὴν δραστηριότητα, τὴν ζωὴν μετὰ ἄλλα λόγια.

Ἡ καλὴ μας Καθηγήτρια τὸ ξεῖρε αὐτὸ πολὺ καλὰ γι' αὐτὸ διοργάνωνει ὅσο τὸ δυνατόν συχνότερα ἐκδρομὰς καὶ κἀποὶ ἀθλητικὴν κίνησιν ὅπου ὠριμένες ὥρες τὴν ἐβδομάδα παίζομε τένις, βόλλει, πρέν-μπολ, καὶ ἄλλα καὶ ἐτοὶ μετὰ τὴν γυμναστικὴν γινόμεθα ροδόκκινες γεμάτες υἱείας καὶ δραστηριότητα, σκληραγωγοῦμεθα καὶ δὲν εἴμεθα κοιμισμένες καὶ φιλάσθενες.

Ἀργιέτα Δ. Ζυγομαλά
Μαθήτρια Γ. Θ. Χ.

ΕΝΑ ΜΑΤΣ ΤΕΝΝΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΣ

Ἡ ἀθλητικὴ μας ὁμάς ἔκαμε τὴν ἐπίσημην ἐμφάνισιν τῆς στὶς 18 παρελθόντος. Παρουσιάσθηκε στὸ ταίρεν γιὰ νὰ διεκδικήσῃ τὴν νίκην μετὰ διδασ τοῦ φυσιολατρικοῦ σωματείου «Γυεῖαν».

Ἀντιπρόσωποι τῆς ὁμάδος μας αἱ Σηφελιουδάκη καὶ Κανταράκη Θάλεια, τῆς Ἑγείας Κασσιδελάκη καὶ Παυλίδου.

Οἱ ἀθλητρίδες μᾶς κατεβαίνουν χαρούμενες, μετὰ πεποίθησιν οἱς δυνάμεις τῶν, καὶ βεβαίως ἐπὶ τὴν νίκην. Ἐχουν διάπλασι τέτοια ποῦ ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ ἡ ἀγάπη τῶν στὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν γυμναστικὴν καὶ ἐμφάνισιν, ἀληθινὰ, ἀθλητικὴ. Ὑστερὰ ἀπὸ τὰς συστάσεις πρὸς τὰς ἀντιπαλούς καὶ τὰς σχετικὰς φιλοφρονήσεις ἀρχεται ὁ ἀγὼν. Εἶναι ἀγὼν ὅχι ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους ποῦ οἱ ἀντίπαλοι προσπαθοῦν ὅπως ὅπως νὰ κερδίσουν τὴν νίκην, ἀλλὰ ἀγὼν ἐγγενὲς, ἀγὼν κατὰ τὸν ὅποιον τὰ μὴ ἀμφοτέρων τῶν ὁμάδων ἐμφορουνται ἀπὸ εὐγενὴ ἀμιλλα καὶ ἐπιθυμία γιὰ τὴν ὕπεροχην. Κατεβήκανε καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι μετὰ τὸ θάρρος ποῦ ἀπορρίπτει ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ὕπεροχῆς ἀποφασισμένοι νὰ νικήσουν.

Ἐπὶ τὸν εἰς τὴν νίκην καὶ γι' αὐτὴν προσπαθοῦν. Μία ἐσφαλμένη κίνησις ἀκολουθεῖται ἀπὸ μίαν κανονικὴν, μίαν χαρμένη πᾶσα ἀναπληρώνεται μετὰ ἄλλη. Κατὰ τὴν διαμαρτυρεῖται, ὅχι μόνον ὅτι παίζουν κορίτσια, ἀλλὰ καὶ διότι τὰ κορίτσια αὐτὰ κατέχουν ὡς τὴν σημασίαν τῶν φιλικῶν συναντήσεων. Δὲν εἶναι ἀγὼν ἀλλήλοκαθιόντως, οὔτε πάλιν διὰ τὸ βράβειον, εἶναι μία προσπόσθη, μία εὐγενὴς ἀμιλλα. Μὴ νὰ τελείωσιν τὸ παιχνίδι, μετὰ νικητρίδας τῆς ὁμάδος τοῦ Γυμνασίου μας. Ἐπαύτως πῶς καὶ οἱ δύο ὁμάδες ἤλθαν γι' αὐτὴν νίκησιν, τὴν θὰ ἐγίνετο λοιπὸν ὅν ἔμεναν ὡς ἐδῶ τὰ πράγματα; Γιὰ νὰ διορθωθοῦν, ἀφοῦ μάλιστα αἱ διδασ τῆς Ἑγείας ἐστηρίχθησαν ὅτι τὸ μᾶς εἶναι ἄκυρον, ἀφοῦ ἡ μίαν τῆς ὁμάδος μας ἦτο παίκτρια τοῦ Ὀμιλλοῦ, ἡ δὲ διαίτησις τῆς διδασ τοῦ Γυμνασίου μας δὲ νὰ συμβιβασθῇ τὰ ἐσπῶτα ἔκλινε ὑπὲρ τῆς Ἑγείας, ἡ ἀντικατάστασις τῆς Κανταράκης ὑπὸ τῆς Μαρκαντωνῆ Κ. ἔγινε δεκτὴ. Στὸ τέλος ὕστερὰ ἀπὸ μίαν ἀδεῖα κίνησιν τῆς μῆς τῆς ὁμάδος μας ἡ νίκη ἔκλινε ὑπὲρ τῆς Ἑγείας. Ἐτοὶ μπορούμε νὰ σφίξωμε τὸ χέρι καὶ τῶν δύο ὁμάδων καὶ νὰ τῶν εὐχηθῶμε καὶ μετὰ λοντικὴν νίκη, ἀλλά... χωρὶς ζαβολιές.

Ζηχαρ. Σπερελάκη

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὁ περίγελως εἶναι πολλάκις πτώχεια τοῦ πνεύματος.

Fa Brnhére

Ἡ πείρα εἶναι ἕνα τρόπον ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλα τὰ ὅπλα ποῦ μᾶς ἐπλήρωσαν,

Ζερφώ

Τὸ μειονέκτημα τῆς εὐτυχίας εἶναι ὅτι εἶναι παροδική.

Τυπογραφεῖον Ἑφεδρινῶν Ἀγῶνος

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ

Ὡς ἀθάνατοι νεκροί, λεβεντου-
[ριά δική μας ὅλοι
Ποῦ ὁ θάνατος σὰς βρῆκε μὲ τὸ
[βέλι
στὶς ρεμκτιές καὶ στὶς πλαγιές
[στὸ μετερίζι
ἢ νίκη τ' ἀκριβὰ τῆς δώρα σὰς
[χαρίζει

Ὡς ἥρωες τὰ κοιμισμένα σώμα-
[τά σας εἶνε
κάτω ἀπ' τὴν ἀνία γῆ ποῦ σὰς
[σκεπάζει τώρα
ὡς εἶνε ἐλαφρὸ καὶ θροιστὸ τὸ
[χῶμα.
τοῦ τάφου σας ὡς εἶνε «ὁ ἐλα-
[φρὸ κι' ἀπ' τὸ φτερό ἀκόμα

Δεβέντες ποῦ πραγματικὰ γιὰ
[τὴν Πατρίδα
δυσιάσετε τὰ νιάτα, τὰ ὄνειρα
[καὶ τὴ ζωὴ σας
Ἔσσεῖς, ἢ ὡσὲν περισσότερὰ λευκὴ
[ψυχὴ σας
θὰ φτερουγίσῃ πάντα στὰ ἡλύ-
[σια παιδιὰ

Ὡς τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀρεσκείας
[μιας προστάτης
ποῦ ὡσὲν λιονταρία πολεμῶν-
[τες μὲ ἀνδρεία,
μᾶς δώσατε μὲ αἷμα τὴν ἐλευ-
[θερίαν
σε σὰς χρωστοῦμεν αἰώνια εὐ-
[γνωμοσύνη
Γιατὶ μὲ τὸ χαμὸ σας σώσατε
[τὴν ρωμιοσύνη.

Γιάννης Εὐμ. Μπαξάκης
Μαθητὴς Ε' τάξεως Γυμνασίου
Ἀνω Βιάννου

ΕΝΩ' ΛΕΓΕ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Κόκκινη κλωστή δεμένη
Στὴν ἀνέμη τυλιγμένη
Δόξ' τῆς «λῶτισσ» νὰ γυρίσῃ
Παραμυθί ν' ἀρχινήσῃ

Ὁ οὐρανὸς ἀρχίνησε σὲ λίγο γιὰ
[νὰ κλαίῃ
Τὸ παραμυθι γιὰτὴν ἀρχίνησε
[νὰ λέει
Γιὰ δράκτους καὶ πολεμιστὰς γιὰ
[δονεσιμένα πλάτια
Γιὰ ὁμορφες ἀρχόντισσες γιὰ
[μαγικά παλάτια

Ἦταν παιδιὰ μου μιὰ φορὰ
[μιὰ ὁμορμη παιδοῦλα
Τοῦ βουλαϊὰ ἀπέθαντο μονὰ
[νὰ κριβὴ κοροῦλα
Εἶχε γιὰ μάτια ὁμορφὰ δυὸ μα-
[γικά πετράδια
Πιὸ ὁμορφὰ πιὸ ζηλευτὰ καὶ
[ἐπὶ τὰ σμαράγδια

Μέσα τους καθρεφτίζανε ὅπο-
[μοντ', ἐλπίδες
Εἶχε μαλιὰ χρυσοξανθὰ τοῦ
[ἡλίου τὶς ἀχτεῖδες
Με δυὸ λογάκια ἦτανε ἡ πι' ὁ-
[λορφὴ κοπέλλα
Ἦταν καλὴ καὶ πάναγνη. Τὴ
[λέγαν Ἀναμπέλλα

Μὲ μέρα ὅμως ἄγρια σκοτινὰ
[σμένη μέρα

Τότε ποῦ σφύριζε πολὺ τὸ φύ-
[σημα τ' ἀγέρα
Δράκοι... Ἦ γιὰτὴν σταμάτησε
[ἦτανε κουρασμένη
Τὶς παιδικὲς τῆς θύμῃσες ἀφῆ
[ε πεθαμένη

Τὸ παραμυθὶ ἀφῆσε ἀτέλειωτο
[ἐκείνη
Κι' ὁ οὐρανὸς σταμάτησε στὰρ
[νὰ δάκρυα χύνει
Κώστας Κωνσταντουράκης
Πρακτικὸ Λύκειον Ἡρακλείου

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Ὡ! πανέμορφος φύσις
ὁ θεὸς μὲ κ' δῶρα
πῶς σέχει προικίσει
κι' ἀνοίξεν τώρα

Τὰ πουλάκια φωνάζουν
σὺν καὶ νὰ ψάλλουν
σὺν καὶ νὰ ἐξυμνοῦν

Τί ὥραϊα ἡ φύσις
θαυμάσιος καιρὸς
ἀνοιξιὰτικες μέρες
κ' γαλάζιος οὐρανὸς

Ἡ ἀμυγδαλιὰ ντυμένη
τὰ λουλούδια ἀνθοῦν
κ' ἡ πλάσις στολισμένη
εἶναι ὥραϊα παντοῦ

Τὸ νερό στ' ἀλάκι
τρέχει μουρμουριτὸ
δοξολογεῖ τὸν πλάστη
ἐλένη Νευράκη
Γ' τάξις
Γ. Θ. Χ.

ΓΗ ΚΑΙ ΟΥΡΑΝΟΣ

Τὸ βλέμμα στρέφω πρὸς τὴν
(γῆν)

Καὶ βλέπω καὶ θαυμάζω
Καὶ τῆς Σοφίας τὴν πηγὴν
Ἐν συστολῇ δοξάζω
θαυμάζω καὶ δοξολογῶν
Τὸν πάνσοφον δημιουργόν.

Λειμῶνες, ὄρη, ποταμοί
ἀνθόστροτοι κοιλάδες
χαράδες, ὄσκακες, ὁδοί
Γελῶσαι πεδιάδες
Τὸ πᾶν εὐχάριστον εἰκὼν
Καὶ θέαμα μαγευτικόν.

Παρατηρῶ τὸν οὐρανόν
Τί κάλλος! ὄψεις ποιά!
Ὑψίστου παρουσία
θαυμάζω καὶ δοξολογῶν
Τὸν πάνσοφον δημιουργόν.

Τοῦ θόλου ὄψεις κυανὴ
Ἀνατολὴ ροδύνη
χρυσὰ τὰ νέφωι φωτεινὰ
Ἀστέρες καὶ σελήνη

Τὸ πᾶν εὐχάριστον εἰκὼν
Κοί θέαμα μαγευτικόν.
Δημήτρ. Εὐμ. Δουλάκης
Δ' Τάξις Γυμνασίου Βιάν-
νου Κρήτης

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Ὅλο τὸν κόσμον κι' ἂν γυρνᾷς
τὴν εὐτυχία κι' ἂν ζητᾷς
σ' αὐτὸν τὸν κόσμον δὲν θ' βροῖς
ὅτι ζητᾷς κι' ὅτι ποθεῖς.

Ἡ εὐτυχία ποῦθενά
δὲν κατοικεῖ οὔτε γυνὰ
πάντα στὰ ὄψη θὰ πετᾷ
κι' ἰδανικὰ θ' ἀναζητᾷ

Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ποῦ γυρνᾷς
τὴν εὐτυχία μὴν ζητᾷς
τὴν ἐρημιὰ μόνον θὰ βροῖς
τὴν λησμονιὰ ποῦ θὰ ποθεῖς
Ἀθηνᾶ Βαρδάκη
Τάξις Γ'
Γ. Θ. Χ.

Η ΜΑΝΑ

Ὅπου κι' ἂν πάγῃς
κι' ὅπου κι' ἂν διαβῇς.
Μάνη. Θὰ ἀκούσῃς,
μάνη, θ' ἀντηχῇ.

Κι' ἂν πάθῃς πρᾶμα,
ἢ κάπου ἂν πονῇς.
Μάνη! θὰ κρᾶξῃς,
καὶ μάνη θὰ πῇς

Ἄν τύχῃ καὶ καμιά φορὰ,
γιὰ νὰ ὀνειρενάξῃς.
τὴν λέξι, μάνη, θὲς γὰ πῇς,
ἀπ' τῆς καρδιάς τὰ βάρη.

Ἀκόμα τὸ μικρὸ παιδί,
ποῦ τίποτε δὲ ξέρει.
Καὶ ὅμως καθιρότητα,
τὴν λέξι αὐτὴν λέγει.

Ἄν πάγῃς εἰς τὴν ξενιτιὰ,
καὶ κάμεις πολλὰ χρόνια.
Μέσα στὰ σπλάχνα τῆς καρδιάς,
ἢ μάνη θὰ ναι αἰώνια.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΠΟΓΑΣΤΑ

Κάποτε εἰς Τούρκος κρατοῦ
σε ἓνα ταψὶ μπογάτσα, καὶ τὴν
πῆγαινε στὸ σπίτι του. Στὸν
δρόμον τὸν ἐσμηξὲ ἓνας χρῆ-
στιανὸς καὶ τοῦ εἶπε:

—Ὡ! χαρότη μπογάτσα!
—Τρῶς τὴν ρέ δλην.
—Φέρτην δῶ.
—Νάτην ἀλλὰ εἰ δὲν τὴν φᾶς
δλν τι θὰ σοῦ κάμω;
—Νὰ μοῦ φτιγῇς εἶπε καὶ κά-
θιος καὶ ἀρχισε νὰ τὴν τρώγῃ.

Ἀλλὰ ἦταν πολὺ ζεστή καὶ ἔφα-
γε μόνον ἓν μισὴ καὶ γιὰ αὐτὸ
φώναξε εἰς τὸν Τούρκον.

—Ἀγὸ! ἔλα νὰ μὲ φτιγῇς
γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ ποφάγω τὴν
μπογάτσα

—ἔλα σὺ νὰ μὲ φτιγῇς ποῦ
σοῦ τὴν ἔβδω καὶ τὴν ἔφαγες.
Ἄνω Βιάννος τῇ 24-3-1933

Δημ. Γ. Παπαδάκης
Μαθητὴς Β' τάξεως. Γυμνα-
σίου Ἀνω Βιάννου

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Θὰ ἤμουν ἔξη χρονῶν καὶ ὁ-
λη μου ἡ σοφία ἦτο πῶς ἤξερα
νὰ διαβάσω λιγάκι, νὰ γράφω
ὁποῦντο, καὶ νὰ λογαριάζω
κουτσά-στραβά.

Ὁ μπαμπὰς μου σκέφθηκε λοι-
πὸν, πῶς ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ
μοῦ ἀξιόσημῃ αὐτὴ τὴ σοφία μου,
καὶ ἀπεφάσισε νὰ μὲ βάλῃ στὸ
σχολεῖο. Μὲ πῆρε λοιπὸν καὶ πῆ-
γαμε νὰ μὲ γράφῃ καὶ ἡ κυρία
Διευθύντρια μὲ μιὰ ἐπιστημό-
τητα ἐπιβλητικὴ, μοῦ εἶπε πῶς
πρέπει νὰ δώσω ἐξετάσεις. Τρο-
μαγμένη καὶ χαρούμενη μαζί, —
γιατὶ στὸ βάθος καρμάρωνά ποῦ
μὲ λογαριάζαν καὶ μὲνα γιὰ με-
γάλη—πέρασα ὑστερὰ ἀπὸ καμ-
ποσες μέρες νὰ δώσω τὶς πρώτες
μου ἐξετάσεις. Ἡ ἀνάγκη ἦ-
γε θαυμάσια. Ἡ διευθύντρια
μοῦ χάιδεψε τὰ μαλλιά μου, μοῦ
μίλησε πολὺ γλυκά. Ἡ γραφὴ
ὡς μὴν ἦτανε καὶ τόσο ἐκτα-
κτη, δὲν τὴν βρῆκα δύσκολη.
Ὅλα πῆγαιναν λοιπὸν θαυμά-
σια, ὅταν ποῖα κατάρτα τῶπότε
νὰ θυμηθῇ τὴν ἱστορίαν.

—Ξέρεις, λίγη Ἑλληνικὴ ἱστο-
ρίαν;

—Ξέρω, ἀποκριθῆκα, ἀπὸ φόβο
μὴ φανῶ ἀγράμματος. «Αἱ μὰ
ξέρουμε πολλὰ πράγματα τότεί
Τὴ καλὰ! λέγει ἡ καλὴ κυρία.
Δὲν μοῦ λές τίποτα γιὰ τὸν βα-
σιλέα; Ἐρωιδᾶ; Πιὸ κόκκινη ἀπὸ
παπαρούνα, εἶπα στὴν τύχη:

—Ἦταν βασιλεὺς.

—Ποῦ ὥραϊα. Καὶ τί ἔκαμε
αὐτὸς ὁ βασιλεὺς;
—Ἀχ! τὸ κεφαλάκι μου! πῶς
γυρίζει. Πῆρα θάρος ὅμως κι'
ἀποκρίθηκα: Ἀνέβηκε στὸ θρό-
νο.—Βέβαια, εἶπε ἡ κυρία, συγ-
καταβατικὴ. Καὶ ὑστερὰ;

Δὲν μποροῦσα πιὰ. Πῆγαινα
νὰ κλάψω. Δὲν ἤξερα τί ν' ἀπο-
κριθῶ, Στὴν ἀπελπισίαν μου ὅ-
μως, σὺν τὸν πνιγμένο ποῦ ἀρ-
πάξει ὅτι βρῇ, ἔρριξα κι' ἐγὼ
στὴν τύχη:

—Μὰ ὑστερὰ ξανακατέβηκε.
πὸ τὸ σκατὸ γέλιο ποῦ ἀν-
νηξῃς σ' αὐτὴν μου τὴν ἀπαν-
τησὶ κατὰλαβὰ πόσο μεγάλη
ἦταν ἡ ἀνοησία μου.

Ἡ καρδιά μου χτυποῦσαι σὺν
ταχυποῦρῳ. Περίμενα τὴν κατὰ
δικήν μου. Φαντασθῆτε λοιπὸν
πόσο παραξενεύτηκα σὺν ἀκου-
σα νὰ μοῦ λέγῃ γελαστὴ:

—Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη
ἀπὸ σένα παιδί μου. Δὲν τὴν ξέ-
ρεις βέβαια τὴν ἱστορίαν, μὰ θὰ
τὴν μάθῃς. Γιατὶ ἔχεις θάρρος
καὶ θέλησι. Θὰ γίνῃς μιὰ καλὴ
μαθήτρια. Ἀκόμα σπάζω τὸ κε-
φάλι μου νὰ βρῶ πῶς το κατὰ-
λαβε!

Ἀναστασία Ν. Κυριακάκη
Τάξις Γ' Γ. Θ. Χ.